

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНCoоз (201) 451-2200

PIK XCI. 4. 21. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 3, 1984 No. 21. VOL. XCI.

Губернатор Кейн вшанував українську громаду Нью Джерсі

Губернатор Томас Кейн промовляв після підписання прокламації. Перший зліва — Андрій Кейбіда, головний радний УНС, який був координатором святкування на Капітолії в Трентоні.

Трентон, Н.Дж. — У вівторок, 17-го січня ц.р., губернатор Кейн прийняв українську делегацію і підписав прокламацію з нагоди роковин самостійності і соборності України, проголошених 22-го січня 1918 і 1919 років.

Формальна церемонія відбулася в бібліотеці губернатора Кейна, який в довільній промові відзначив ці річницю і зв'язав її з нинішніми, наголошує на важливості політичних подій у світі.

Від української громади промовляли: Андрій Кейбіда, головний радний УНС, який підготував і координував цю імпрезу; д-р Константин Ваньо, референт зовнішніх зв'язків при Стейтській Раді УКА, який представив також голову Стейтської Ради УКА інж. Володимира Янова, о. д-ра Василя Маруха, декана УКА Церкви в Трентоні, і збірних представників.

Лідія Литвин, молода сумішка з Трентону, передала губернаторові його дружні вищити подяку в імені делегації.

Це вже 16-й раз виступила українська громада зорганізовано в Стейтській столиці для вшанування найсвітліших роковин українського народу і для поінформовання співжителів.

Український поет з Румунії відвідує Північну Америку

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Л. Волянська). — Український поет, письменник, перекладач, літературний критик і есеїст з Румунії інж. Степан Ткачук, у товаристві знайомого і земляка з Буковини д-ра Миколи Шпінка, в п'ятницю, 27-го січня, відвідав тут Український Народний Союз і редакцію "Свободи", де провів дві години на цікавих і дуже інформативних розмовах, розповідаючи про життя-буття української меншини в Румунії та зокрема про чималу групу письменників (їх там 42 особи) у тій, найбільш ліберальній і толерантній країні з усіх країн з комуністичним державним устроєм.

Розмови цієї гості у редакції про цікаве українське життя в Румунії, про що зможна буде українська Нью Йорку й околиці більше довідатися на вчорашній Ткачука в Літературно-Мистецькому Клубі вже сьогодні, 3-го лютого. Тут виступив він з доповіддю на тему "Україні в Румунії" та з читанням власних творів.

Подібні вечори-зустрічі заплановані в кількох інших містах у ЗСА й Канаді, де інж. Ст. Ткачук розповість про свою країну: у Чикаго — 5-го лютого, у Вінніпегу — 7-го лютого і в Торонто — 9-го лютого. Але 11-го лютого він вже відлітає додому, до Букаресту, де проживає з родиною (дружина теж українка і 13-річна донька) і де працює.

Степан Ткачук походить зі старої козацької родини (в що легко вірити, бачучи його багаторічну постать), хоч офіційно він "селянського роду". Народився Ст. Ткачук 1936 року в селі Данилові Сучавського повіту в

УНС придбав у січні 190 нових членів, запезпечених на мільйон доларів

Джерзі Сіті, Н.Дж. — 3 Організаційного Відділу УНС інформують, що секретарі й інші відділові урядові в першому місяці ювілейного року придбали 190 нових членів, забезпечених на імпортну суму, а саме 1,030,000 дол. Така поважна сума забезпечення в першому місяці нового року є запевненням, що намічений організаційний план ювілейного року — забезпечити нових членів на 11,000,000 дол., буде виконаний. Така сума забезпечення є також доказом, що відділові секретарі почали професійному продавати забезпечення на вищі суми, як 75,000, 50,000, 30,000 і 20,000 дол.

Найбільше нових членів придбав в січні голова Окружного Комітету в Торонто, Онт., і голова 407-го Відділу Василь Шаран, а саме 10 членів. Секретар 320-го Відділу Іван Малко придбав вісім членів, а по сім членів придбали: голова 183-го Відділу Дмитро Кошиловський, секретар 451-го Відділу Єфим Омельченко і секретар 458-го Відділу Дмитро Пиш. Обидва секретарі належать до Ніягурської Округи, Канада. Секретар 379-го Відділу Василь Семків придбав шість членів, а п'ять членів придбала секретарка 473-го Відділу Віра Баніт з Округи Монреаль, Канада. По чотири члени придбали: Леон Гардінг, голова Округи Вунскакет і секретар 206-го Відділу Михайло Крика, секретар 237-го Відділу, і секретар 427-го Відділу в Канаді Петро Даків. По три члени придбали: секретар 115-го Відділу Петро Бабиш; секретар 164-го Відділу і голова Округи Твердого Вугілля Тимко Бутрей; секретар 217-го Відділу Стефан Приймач; секретар 271-го Відділу Іван Чопко, головний радний, голова Округи Рочестер і секретар 316-го Відділу Володимир Гавриляк; секретарка 327-го Відділу Зеновія Зарицька; секретар 330-го Відділу Ярослав Мартинюк; секретар 346-го Відділу Ярослав Фішер і голова Контроль-Закінчення на ст. 6.

В Нью Йорку помер інж. Р. Кобринський

Нью Йорк. — В середу, 1-го лютого 1984 року, тут помер після короткої недуги на 87-му році життя св. п. Роман Кобринський.

Покійний народився 24-го липня 1897 року в Делятині, Україна, інженер-лісник, доцент УТГІ, почесний член Товариства Українських Інженерів Америки, колишній голова "Оболуд", член-кореспондент НТШ, довголітній член Управи і директор канцелярії НТШ.

Емігранти розповідають про шантажування КГБ

Єрусалим. — Советський жид Борис Завуров, який тепер проживає в Ізраїлі, розповів про свої переживання, поки йому вдалося вирватися з Советського

Союзу до Ізраїля. Він розповів, що советська таємна поліція КГБ залякувала його та його синів дати фальшиві письмові свідчення проти видатного жидівського активіста-дисидента Анатолія Шаранського, ув'язненого в Советському Союзі.

Справа почалася в 1977 році, коли КГБ фабрикувало тюремну справу проти Шаранського. Потім Шаранського засудили так за "зраду" на 13 років ув'язнення.

Завуров заявив, що він може тепер розповісти всі подробиці тому, що останній його син також прибув до Ізраїля, що в його сім'ї вже не залишилося жадного закладника в СССР, через якого КГБ могло б шантажувати Завурова.

Клопоти розпочалися в 1975 році, коли його сини Амрон і Амнер подали заяви на виїзд до Ізраїля і отримали дозвіл, але несподівано їм відповіли, що не попустили їх попереду документів і не відновили советського громадянства. Зовнішні зв'язки з справою отримання документів дійшли до того, що сини поїхали до Москви і зустрілися з Шаранським, який організував пресову конференцію на якій сини Завурова могли б розповісти західним кореспондентам про свої клопоти.

Потім наступили два роки бездіяльності переслідувань, короткотривалих арештів, допитів, що закінчилися довготривалим ув'язненням Амнера в 1976 році в столичній таджицькій республіці в Середній Азії Душанбе, де проживала душа сім'я. Амнера засудили на три роки ув'язнення, обвинувативши його в порушенні правил про паспорт та в хуліганстві.

Кілька місяців пізніше з'явилися статті в газеті "Ізвестія", які обвинувачували Шаранського в інших дисидентів у співпраці з американською розвідкою. Бориса Завурова, тобто батька Амнера, викликали до Закінчення на ст. 6.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД ОПТИМІЗМОМ

Париж. — Офіційний представник Державного департаменту остеріг у вівторок, 31-го січня, проти очікувань швидкого поступу на переговорах з Советським Союзом про обмеження стратегічного озброєння. Керівник американської делегації на цих переговорах згадав минулого понеділка, що обидві країни могли б "зробити передом", якщо б Советський Союз погодився на відновлення переговорів.

Останню заяву зробив у телевізійній пресовій конференції тут заступник державного секретаря для європейських справ Річард Берт. Він, мабуть, мав намір послабити надто оптимістичну заяву, що п'ять минулого понеділка у Вашингтоні керівник американської делегації на переговорах з Советським Союзом про обмеження стратегічного озброєння Едвард Ровні.

Ровні згадав, що Адміністрація президента Рональда Регена була б рада розглянути питання подання переговорів у Женеві про обмеження стратегічного озброєння з переговорами про зменшення кількості ракет середнього засягу, якщо Советський Союз погодиться на таке подання.

Деякі офіційні особи Адміністрації заявили приватно у Вашингтоні, що вони не погоджуються з висловами і надіями Ровні тому, що на такі міркування покищо немає основ у загальному поганому стані відносин між ЗСА і СССР.

Берт зі свого боку заявив, що заяву Ровні "неправильно зрозуміли". Він сам сказав, що не бачить жадних близьких кроків у напрямі подання двох різних переговорів.

Державний департамент також намагався поправити неправильну інтерпретацію в деяких європейських газетах Заяви Ровні про дві серії переговорів у Женеві. Ці переговори були перервані Советським Союзом, а тепер він відмовляється назначити дату їх відновлення. Берт заявив, що ЗСА готові відновити переговори негайно.

Берт виступав у Парижі перед європейськими репортерами, але його слухали також інші репортери в Бонні, Лондоні, Брюсселі, Гаазі, Женеві, Римі та Стокгольмі, куди передавалася його пресова конференція.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шульц, відвідуючи Сальвадор, заявив у вівторок, 31-го січня, що ця країна зробила "значний поступ" за останні місяці в приборканні діяльності правих "бригад смерті" та покращила стан прав людини. Але він одночасно яєно дав зрозуміти, що потрібно ще багато зробити для того, щоб Конгрес ЗСА схвалив збільшення американської допомоги для Сальвадору. Ше перед прибуттям до Сальвадору на короткі відвідини, його перші в Сальвадорі, та по дорозі до інших країн Латинської Америки, Шульц сказав: "Кожному повинно бути ясно, що без розумного діяння правничої системи та в основному демократичної системи, здатність ЗСА підтримувати рівень допомоги на такій висоті, як ми того бажаємо, буде дуже важко".

БІЛЯ 100 НЕЛЕГАЛЬНИХ імігрантів з Гаїті, які перебувають у ізоляції в одному з таборів біля Маямі на Флориді, влаштували голодівку, домагаючись приспіншення пологодження їхніх справ і надання їм права залишитися в ЗСА, бо в Гаїті їм, мовляв, загрожує небезпека і переслідування з боку тамтешнього режиму. Працівники Служби іміграції і натуралізації заявляють, що більшість гаїтців втікають із своєї країни з економічних причин.

У З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ Америкі серед римо-католиків панує переконання, що Папа Іван Павло II намагався обсадити найважливіші архидієцезії особами, які є абсолютно лояльними до політики Ватикану і в кожному відношенні слухняні Апостольській Столиці. Справа папського листа у справі нуклеарної зброї, що його прийняла і опублікувала пізніше американська ієрархія, абортів, війна в Лівані і Ель Сальвадорі, критика деякими церковними діячами президента Рональда Регена і вмішування у політичні справи багатьох сотень священнослужителів, вказували, що католицька ієрархія в ЗСА, у відмінності до Ватикану, хоче йти власними шляхами. Міркування на цю тему посилює особливо після цього, як Папа номінував двох єпископів — Бернарда Лова і Джана О'Коннора — на ключові позиції архидієцезій двох великих архидієцезій в Бостоні, Масс., і Нью Йорку.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ і Департаменту торгівлі з відновленням повідомили про ріст будівельної індустрії в останньому кварталі 1983 року і пожавленню продажів нових одноквартирних і багатоквартирних будинків, що їх власниками стають переважно молоді подружжя. Продажа нових будинків збільшилася в грудні минулого року аж на 28,5 відсотка. Спеціалісти кажуть, що це найвища підвишка за останніх 20 років. Відрадно і також факт, що збільшена зацікавленість купном домім не причинилася до надто високих підвишок цін. Пересічна ціна купна одноквартирного дому все ще коливається між 91 і 98,000 доларів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд погодився на те, щоб колишня висота урядових федеральних Агенцій для охорони довкілля Ріка Лавелл залишилася на волі поки вища судовою інстанцією не вирішить справи її відклику. Р. Лавелл була засуджена не тільки за зловживання під час виконання своєї функції у згаданій агенції, але також за образи Конгресу, бо вона під час перевірки цієї справи спеціальною конгресовою комісією не з'явилася на переслухання.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту повідомили, що Уряд ЗСА наказав закрити бюро кубинського комуністичного пресового агентства, яке займалося веденням антиамериканської пропагандивної кампанії і було гніздом комуністичних шпигунів. Згаданий Департамент заперечив однак, що ЗСА рівночасно наказали покинути країну усім кубинським кореспондентам. Пренса Лятіна, кубинське агентство, наймало на працю також некубинців, а найбільше канадців, які побіж журналістські правдоподібно виконували для Фідела Кастра ще також інші завдання.

ЕДВИН НЮМЕН закінчив свою довгу 43-річну журналістичну кар'єру і співпрацю з телекомпанією Ен-Би-Си та з днем 1-го лютого ц.р. відійшов добровільно на емеритуру на 65-му році життя. Е. Нюмен яєно раніше заповідав свій відхід від активної служби в Ен-Би-Си, але в журналістичному світі не дуже прив'язували увагу до цієї заяви. Нюмен заявив, що він і його дружина-британка більшість часу проводять тепер в Лондоні, Великобританія, де перебуває також їхня заможна дочка.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ БЮДЖЕТ У ВИСОТІ 926 БІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

Вашінгтон. — Президент Рональд Реген передав в середу, 1-го лютого ц.р., проєкт бюджету Уряду на фінансовий рік 1984-85 рік у висоті 926 більйонів доларів, який включає майже рекордовий дефіцит у висоті 180,4 більйона доларів, що яєється основною загрозою для економічного відродження З'єднаних Стейтів Америки, — кажуть економісти і речники фінансового світу.

Не зважаючи на великий дефіцит в урядовому бюджеті, Президент домагався підвищити фондів на дозброєння Америки і оборону на принаймні 13 відсотків, тобто піднесення витрат на оборону до висоти 305 більйонів доларів. Два додаткові більйони призначені для дослідів над лазерною зброєю.

Конгресмен Джим Джовіс, демократ з Оклахоми і голова бюджетової комісії в Палаті Репрезентантів, заявив, що "ми не є абсолютно заасочени проєктом нового бюджету, бо він яєється тільки зміненою версією минулорічного проєкту". Інші законодавці, головні в Палаті Репрезентантів, в тому числі сам спікер Палати Томас О'Нілл, зреагували дещо гостріше, кажучи, що Палата Репрезентантів в ніякому разі не може задовільнити бажань Президента. Як відомо, Конгрес відкинув раніше два пропоновані Президентом бюджети.

Докладні інформації про проєкт нового бюджету подав директор бюджету в Уряді Р. Регена Дейвід Стокман і головний радник у справі економіки Мартін

Фелдстін. Лідер демократичної меншости в Сенаті Роберт Бірл назвав пропозицію Р. Регена "іншою версією витрат і боргів", яка передбачає більше витрат для оборони і менше на медікер та інші соціальні програми.

Бюджет Уряду передбачає 9 більйонів дрібних полатків (41 більйон на три роки), 9,2 більйона заощаджень, переважно коштом зменшення субсидій на транспорт, допомоги великим містам, обмеження фондів на доживлення в публічних школах, програми велфер, медікейд і медікер, тимчасового затримання підвищень пенсій для пенсіонерів тощо.

Деякі внутрішні програми дещо скористають з нового бюджету, а саме: НАСА, Адміністрація для міжпростірних польетів отримає додаткові фонди на стратосфері, Ветеранська адміністрація для збільшення пенсій ветеранам усіх воєн, федеральна Агенція для охорони довкілля та інші. Адміністрація Р. Регена домагався, щоб особи, які користають з програм медікейд і велфер відпрацювали певні години і тим самим давали свій вклад у відбудову економіки. Пропозиція про зниження федерального мінімуму в заробітках для молоді до 2,50 на годину, мабуть викличе найбільший спротив.

Отже, як виглядає, чергові два тижні будуть цікавими, а дискусії в Сенаті і Палаті Репрезентантів інтенсивними над справою нового проєкту бюджету.

У СВІТІ

ЗА ОСТАННІЙ ЧАС сталися два важливі випадки у Східній Німеччині, які можуть свідчити про намагання східнонімецького комуністичного режиму показати себе перед світом з кращого боку: 22-го січня уряд Східної Німеччини дозволив групі з шістьох східних німців, які провели два дні в американському посольстві, вийти до Західного Берліну, а через два дні знову група з 12-ох східних німців зуміла пройти на територію західнонімецького посольства у Східному Берліні — ім також дозволили переїхати до Західного Берліну. Є ще інші позначки послаблення режиму. Західні дипломати вважають, що східнонімецький лідер Еріх Гонекер вирішив на час тривання європейської конференції у справах безпеки у Стокгольмі тимчасово зробити добре враження.

ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ Іраку повідомило у вівторок, 31-го січня, що іракські сили затопили п'ять іранських кораблів і зістрілили один військовий літак типу Фантом у битві в північній частині Перської затоки. Військовий речник, який читав комунікат у багдадській радіопередачі, заявив: "Іракська військоморська флота і повітряні сили в цілому ряді запеклих і сконцентрованих атак зуміли знищити п'ять пароплавів". Коли іракські Фантоми пролітали над тонучими кораблями, іракські зістрілили ще один Фантом.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомили у вівторок, 31-го січня, що советські окупційні війська в Афганістані вбили сотні цивільних осіб цього місяця під час бомбових рейдів на села на північ від афганської столиці Кабулу. "Важке бомбардування і артилерійський обстріл у поєднанні з наземними діями советських і афганських військ зосереджувалися на долині Шомалі, особливо на селі Газа на північ від Кабулу", — заявив один дипломат. Восени дії відбувалися, починаючи з 19-го січня, в той сам час, як афганські літаки типу МІГ вбили 42 особи під час рейду на село Ангур Ада у північнозахідному Пакистані.

ПРИБЛИЗНО 250,000 ОПОЗИЦІЙНИХ партійних активістів були арештовані у вівторок, 31-го січня, під час протирядових виступів у південному стейті Індії Магараштра, які підтримували селянські безпоради. Офіційні власті повідомили, що столиця стейту Бомбей парализована загальним страйком. Партії, які закликали до страйку, відкрито порушили офіційну заборону зборів більше чотирьох осіб. Заворушення відбувалися також у стейті Карнатака, там був перерваний залізничний та шосейний рух.

У наступному числі Українського Тижневіка:

In The Weekly, February 5:

- National famine committee elects 13-member acting presidium to continue its work.
- Consecration, installation dates set for Saskatoon Eparchy's Bishop-elect Basil Filevych.
- Press review: a look at the Soviet military.
- Book of Lists revises entry on "worst famines."
- UNA plans gala symphonic concert to commemorate its 90th anniversary.
- Sounds and views, Panorama, Book review and more.

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sun-
days, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association,
Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00.
Для членів УНСОЮзу \$1.25 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за
погляд Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправити
і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали поверта-
ються тільки тоді, коли автор собі це виразно зазначив, долучивши
заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00.
Для членів УНСОЮзу \$1.25 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ватикан і „воєнні злочинці“

Як відомо, від довгого часу деяка частина світової преси і т. зв. „мисливці на воєнних злочинців“ натякали, що на припоручення Папи Гія XII, ватиканські кола „перепачкували воєнних злочинців“, передусім німецьких нацистів та італійських фашистів до заморських країн, головне до католицьких країн Південної Америки.

Недавно „Нью Йорк Таймс“ помістив повідомлення про цього роду французького „мисливця“, Сергія Кларсфельда, в якому сказано, що, здогадний німецький „воєнний злочинець“ Вальтер Равф, по Першій світовій війні перебував довгий час у „ватиканських монастирях“, звідки виїхав до Чиле, де він проживає досьогодні.

Одначе його твердження негайно відкинули два ватиканські єзуїтські історики — о. Роберт Грегем, американець, і о. П'єр Блет, француз; їх іменували вже сьогодні покійний Папа Павло VI в 1960 роках на членів спеціальної ватиканської комісії для студії воєнних документів того часу. Єзуїтські історики в публічній заяві заперечили цим повідомленням. Вони також відкинули заяви, зроблені ще в 1947 році перед американським урядом чинниками в Римі, що їх минулого року подав до відома Державний Департамент.

У суботу, 28-го січня ц. р., представник італійської телеграфічної агенції АНСА перевів інтерв'ю з о. Грегемом, який перебуває тим часом у Каліфорнії, називаючи ці інформації „пропагандистськими маневрами“ з метою компрометації Католицької Церкви. Він спеціально заперечив твердженням, начебто Віллі Нікс, голова Комітету вільних німців у Римі, „перепачкував нацистських воєнних злочинців“, коли він сам був противником нацизму.

Цього самого дня італійський щоденник в Мілані, „Коррієро делла сера“, помістив заяву о. Блета, що „згаданий документ є штучним і фальшивим, та негідним уваги“.

Згаданий французький священник додав, що Ватикан не мав і не має власних монастирів, хоч згадав, що під час війни Ватикан допомагав втікачам, не перевіряючи їх особистих документів. Він далі сказав, що ця допомога втікачам Ватиканом закінчилася після війни в 1945 році.

Такі самі заяви сказав о. Антоніо Вебер, німець з уродження, який був на чолі допомогової організації „Опера Сан Рафаеле“, що її підтримував Ватикан під час війни. Одначе, він також твердив, що Ватикан не „сховував нацистів ані ні не допомагав“. Вправді, — сказав о. Вебер, — Ватикан прийняв був кількох німецьких дипломатів заки альянти дозволили їм повернутися до Німеччини, але ці особи „були не злочинцями а членами дипломатичного корпусу, і їхнє перебування у Ватикані було загально-відоме“.

Згаданий німецький священник далі твердив, що добродійна організація „допомагала християнам і жидом з різних країн, які опинилися у Римі, шукаючи статусу втікачів“.

Американське повідомлення, якому заперечили згадані американські історики, приготував був урядовою американською амбасаді, в тому часі в Римі, Вінсент Ля Віста, який у закінченні цієї інформації пояснив, що причиною допомоги політичним втікачам була, мабуть, настанова „поширювання католицької віри“.

Американські часописи подають, що ізраїльський уряд домагається видачі Вальтера Равфа, щоб його поставити під суд за „воєнні злочини“.

Як поставиться до цього домагання ізраїльський уряд покажеться у недалекому майбутньому.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інститутів чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машині і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє що вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо заїде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і не-англійському і по-українському. — Редакція.

Україна, напередодні свого тисячолітнього ювілею, близька руїні. Не одну вже трагедію переживала наша батьківщина на своєму історичному шляху, але теперішнє положення це дійсно страшенне лихо. Божі найбільші жахи не так фізичне знищення, бо тілесні рани можна вигоїти, як диявольське намагання напасті сплюгавити, знівечити, розторопити душу народу.

Як дуже треба тепер нашому народові якогось могутнього голосу, когось у духовій силі хоч би пророка Ісаї. У його часів старозавітний Ізраїль був теж близький неухильній руїні. Але пророк, неважучи, втішав і розважав своїх земляків у нещасті. Закликав покладається у боротьбі за справедливість, у борні з ворогами не на людських союзників, а на людських союзників, а надіяється єдиною на допомогу Божу. Бо це Він — Усвишений Господь дасть усім тим, що стримують руки від усіх злих вчинків — ім'я вічне, що не загине.

І тут саме втіскається промінь надії, що може так не пропаде беззависно. Може ворогові не вдасться затерти пам'яті і сліду по нас. Бо Бог охороняє своєю силою тих, які вміють схилити перед ним голову, які вміють зігнути в молитві коліно.

Але чи вміємо? Чи хилимо голову, що молимося? Чи вміють схилити голову перед Богом у покорі й у послусі Божим велінням наші провідники? Ті, що мають визначні позиції, чи ще визначніші претензії.

Богдан Тарнавський

НАШЕ ХРИСТИЯНСЬКЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ: ЧИ МИ ГОТОВІ?

що не є в повному примиренні з Богом, у примиренні зі своїм ближнім, не мають духової сили для того, щоб вести, щоб керувати життям збірності.

Тож якраз тут, оглянувшись понури ситуації довкола нас, починаємо розглядати відносини серед нас.

Вистачить взяти до рук кілька чисел українських газет того чи іншого партійного згущення, щоб прийти до висновку, що це тло, тло серед нас — понуре і відіхаюче. І ніяк не сприяє для здвигнення, символічного висловлюючись, звисоченого монументу українському християнському тисячоліттю. Суперечки, нисенітні, підзори, дрібничковості, амбіціонерство — тому немає кінця. Пересадна активність, яка зводиться в більшості до гомінних клічів, до недбайливо підготованих акцій у розрахованні на галасливий, але безвартісний зовнішній ефект, не сприяє духовому росту нашої спільноти. Не створює чесного змагу за краще, за ліпше, за корисніше, за мудріше, а викликає заздрість, знесилюючу конкуренцію. Чи не варто трохи упокоїтися, зупинитися, подумати і... помолитися? Чи не добре було б одному опоненту не відповідати на атаки другого, не дочити образи,

простити, робити своє добре діло? Чи таке поступування не було б першим кроком до конструктивної діяльності? Роки й місяці проминають швидко. З чим стане наша диспора перед неперторним 1988 роком? Як дуже хотілось би славити відвічного і нашого тисячолітнього Христа-Спасителя одним устам. Як дуже хотілось би, щоб у кожного, кожної з нас було глибоке переконання в тому, що Христос — осередок нашого життя, особистого й збірного, а не моя, чи твоя, чи його релігія, православна, чи католицька опінія, чи яканебудь патрістична партійна, політична, чи громадська концепція.

Христос — осередок усього! Але для вух політиків, діячів, що все міряють та вважать лише силами свого спекулятивного мозку, не добаючи відвічних Божих правд, Божих настанов, Божого порядку, який підхід до розв'язки звучить наївно, спрощено, нерельозно. Однак всупереч їхнім секулярним розумінням, залишається в світлі історичного досвіду факт, що лише в Христі — блеск і слава та зміст нашого християнського тисячоліття.

Усвідомивши це, залишається лише одна трудність, яка зосереджується у

відповіді на ключове питання: Чи є між нами Христос? Це зовсім легко пізнати по наших ділах. Приглянувшись тим ділам уважніше, не є трудно прийти до висновку: немає серед нас Христа.

Наша громадська, політична, а то й релігійна діяльність веде нас часто всупереч основним принципам Священного Писання. Наше особисте поступування не спирається на любові. Брак глибокої, всебічної, широкі любові брат до брата, браку неустойного шанування й сповинування Божого Слова, ненависті відгородили нас від Божественного Спасителя. Чи можна говорити про тисячоліття християнства без Христа?

Захмареною та загроженою є отже ціла панорама нашої зустрічі з другим тисячоліттям, яке повинно відкрити другу добу наших християнських традицій. Хочеться в чорній розпущі опустити руки. Ми не спроможні розв'язати наших проблем своїми власними силами. Де шукати порятунку?

Треба орієнтуватися не на власні сили, а на всемогутнього Бога. Господь може навіть безнадійну ситуацію обернути в могутній триумф. Про те переконливо говорять майже кожний псалом, пророки, інші священні книги. Тож відтепер — повна, довірлива, чесна орієнтація на Бога. Такою саме постановою знайдемо ключ до відкриття торжественного святкування нашого християнського ювілею.

Закінчення на 5.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

На маргінесі програми

„Різдво навколо світу“

Уже самий задум і плян улаштування Різдвяно-святкової зустрічі з колядковою програмою в УІА засобами представників різних народів, що з ними доводилось сходиться і допомагати їм переселенні до ЗСА директорові Іміграційної дорадчої служби при Американській католицькій конференції та голові Комісії судильної опіки УІА в Нью Йорку, Лілії Савойї, треба вважати оригінальним, шклавим і — есентуально — навіть корисним для розгону українського імени. Можливо тому, що імпреза цього покрою — дуже складна і вперше виведена. По закінченні цієї зустрічі нововибраний президент УІА В. Назаревич висловився у розмові про неї, як про гідний спроби експеримент, бо як улаштувальники, так і публіка наша, а теж і чужа, такі дещо цікаве побачили, почули, а може дещо навіть навчилися із такої небувалої різдвяної опазії. Рівночасно експеримент чи досвідчення мусить бути і оправданням на деякі заскочення чи непереконання в організації цієї імпрези. Ось, хоч би були побачення, що публіка на вчорішній раз була. Тим часом напильно стільки народу, куди більше чужих, як своїх, що стало зовсім глітно і важко було порушитись у залах інституту. На ділі треба було або далеко більшого приміщення, або таки меншого числа відвідувачів.

Воно було б забагато в одній статті описувати докладніше цю цілу дождезнову і зрізничовану імпрезу з 21-го грудня 1983 року. Отже про зазначення нашої спільноти з перебігом цього вечора, а саме, які представники американського чи іншого світу були там, як виглядали столи чи станки різних народів-учасників зустрічі, їхні національні справи, хто і як промовляв там, це справа за поданням пресоного представника самого УІА. Мені випало би сказати дещо про, чи не найцікавішу імпрезу, власне про концертну частину вечора чи точки виконаної програми.

А програма була маратонська, і як здавалось, безкінечна. Бо коли на концерт повсюди виступає 16 пісень чи точок, то тут тих точок виведених представниками різних народів було 23 (три точки наприкінці відпали), а кожна мала дві, а навіть п'ять пісень чи танців. Отже було стільки точок, що вистало б на три концерти. Значить на другий раз треба кожному уважно і критично пересіяти армію точок. А далі всі вони повинні бути не тільки на деякому мистецькому рівні, але і мусять бути короткі. Представники народів, що брали участь у програмі, повинні були виступити з одним або з двома короткими речами. Така контрольна програма мож-

лима можна б переказати на чужій мові. Такі міркування, трохи неясні, приходили мені вже від деякого часу в голову, коли одного дня (жив я тоді якраз у малому селі) я побачив як малий, може десятилітній, хлопчик гнав по вузькій доріжці величезну їдзгалу коняку та лупшовав її, як тільки вона хотіла звертати у бік. Мені майнула крізь голову, що коли б тільки ці тварини усвідомили собі свою місь, ми не були б в силі над ними панувати, та що людина визискує тварин майже так само, як багаті класи визискують пролетаріат.

Продовжуючи прогулювати, я звязав переказати теорію Маркса на мову тваринних понять. З тваринної точки погляду, міркував я, класова боротьба між людьми — чиста омана: коли треба визискувати тварин — усі люди в союзі між собою. Правдива боротьба йде між тваринами й людьми. Здобувши таку вихідну точку, не важко було побудувати казку. Я не записував її аж до 1943 року, бо інша праця завжди віднімала в мене час. Вкінці я включив у неї деякі події, наприклад конференцію в Тегерані, що тим часом відбулася проте, головні нарисні оповідання були чітко наскреслені в мій уяві ще за шість років до їх літературного опрацювання.

Не хочу писати коментаря до оповідання; коли воно само по собі незрозуміле, то є літературний неспіх. А втім я хотів би підкреслити дві точки. Ось перша: окремі епізоди, хоч і назгали переспівують історію революції, не тільки спрощені, а й переперемішували під хронологічним оглядом. Це було необхідно для симетричної побудови оповідання. На другу точку більшість критиків не звернули уваги, може тому, що й я сам не поклав на неї відповідного нагиску. Багато читачів закрили книжку під враженням, що вона кінчається шілковитим помірним між свинями та людськими істотами. Та не такий був мій намір — навпаки, я нарочито закінчив оповідання гучною бучею. Писав я безпосередньо після Тегеранської конференції, що, як усі думали, встановила ліпші відносини між СССР та Заходом. Я особисто не вірив, що ті дружні відносини довго потривають. І, як виявилось, не дуже помилявся.

Не знаю, чи треба мені ще щось казати. Коли ще хто бажає собі подробиць про мене, добавлю, що я удець і

лима тільки тоді, коли буде зроблена перед концертом проба, на якій треба все оглянути і почути. І ми тут не масмо на думці якусь ідеальну контролю над такою збірною програмою, що складається з виконавців різного віку і різного роду мистецького приготування. Найважливіше це те, щоб не було просто нікудишних точок чи виступів, що виглядали б на якусь примітивну імпровізацію. Для публіки це не легкий обов'язок витримати без перерви понад тригодинну програму; навіть, якщо вона була дуже добра.

Передусім хотілося б було мати чергування точок так, як це було на машиністській програмі: поазубно. Однак воно виявилось неможливим, головне з огляду на дітей. Не могли ж виступати діти (під букву „V“) пересекати майже цілу програму. І взагалі дитячі виступи повинні були відбутись на початку концерту. Заповідка програми Лариса Лорет (Курчійська-Лисняк) гарно справлялась зі своїм завданням, оголошуючи чітко точки через мікрофон і виконавців різних національностей та, не гаючи часу, дбала про швидкі зміни виступів.

Може воно буде дещо допоміжним на другий раз, коли звернемо увагу на найцікавіші чи найкращі, а теж найкращі речі програми. Без сумніву найефектнішою точкою вечора був виступ і спів еспанських студентів із Толедо (Еспанія), в чорно-синій історичній костюмках, блискучому гітарово-мандиловому супроводі. Іздалі вони по ЗСА, даючи концерт в колідж-аудіторії. Очевидно, що їм легко було викресити зі себе успішну точку, у якої б майже щодня виступали і пописувалися: „Крім співу, їхня молодь легко, свобода і верна полонили слухачів. Наш невеличкий, камерний хор, зібраний для УІА А. Добрянської, складався майже зі солістів (Добрянський, С. Шкадаровський і інші), під рукою Т. Гринькова, при співучасті інструменталістів (Г. Стріпел, Н. Цибрівський і ін.), виконав колядку „Гр. Сковороди „Пастушки милі“ і Леонтовичівського „Щедрика“.

Навіть, як алті і тенори могли би трішки мішніти, український виступ був поважний, стильовий і дуже успішний. Оригінальною точкою був польський виступ. Було це інструментальне trio: скрипка, віолончель і арфа. Колядки від них ми не почули (був польський Огіньський), але музиканти були добрі, особливо арфістка. Три професійні акордеоністи репрезентували Фінляндію. Їхні — теж не різдвяні точки — були заграні першою оркестром. Співали невеличкі хори словінців: чоловіки, а словачки: жінки. Слов'яни мають голоси; як ті, так і інші колядували

Закінчення на 5.

Іван Боднарчук

У ДЕНЬ ЖІНКИ-ГЕРОЇНИ

лінії і про все земне і дочасне, а бачив лише Україну, матір усіх нас!

Дня 12-го лютого 1924 року поляки замучили в Бригдях Ольгу Басараб. Її героїсткою полягло в тому, що вона могла оминати мук і смерті, якби була назвала хоч одне прізвище членів УВО. Але вона зберегла надзвичайну силу духа й не видала нікого. Життя її не було довге, бо, маючи ледве 35 років, склала його на жертвнику Батьківщини.

Народилася вона в сім'ї. Левинської. На 15-му році втратила батьків і разом із братом виховувалась у свого дядька, теж священника. З його допомогою здобула середню освіту й виїхала на вищі студії закордон. В тому часі вийшла заміж за Дмитра Басараба, старшину австрійської армії, але скоро подоволила, бо чоловік загинув на італійському фронті. Після катастрофи українських визвольних змагань Ольга працювала у Відні в Комітеті допомоги цивільному населенню, за що її відзначили міжнародною організацією Червоного Хреста. В 1923 році провід УВО назначив її головною зв'язковою між краєм і закордоном. Та праця була їй потрібна, щоб у зустрічі з людьми могла вести підпільну роботу. Скромна,

здисциплінована, вихована в твердій школі шкільного життя, вміла вилікати в собі ідеал громадянки. Без позн і патосу, була втіленням ентузіазму, який не спалахував соломиною вогнем, а горів постійним жаром. Скромна в мові і скупі в словах, речува у виміні думок, була ідеальною працівницею. Але поліція впала на її сліди й арештувала. Слідство вів відомий садист комісар Кайдан. Вартовий сторож признався, що за кожний раз після допитів Ольгу приносили скатовану й неприємну. Після чотирьох днів не витримала повоїв і закінчила життя. Страшна вістка про її трагічну смерть на віконній граті тюрми дісталася до її родини і приятелів, яким удалося висилити тасмичну смерть Ольги. Тіло її знайшли у спільній могилі й аналітичне дослідження виявило важкі пошкодження від повоїв.

Під прапором Ольги Басарабової ідуть ще й сьогодні нові борці, і незнайомі їм руки щороку складає на її могилі китицю червоної каліни. Кати замучили її, а потім повоїли на гратах тюрми. На стіні келії знайшли слова написані кров'ю: „Вмираю замучена, помста катам, помста! За кров, за смерть, за руйну верни нам,

тис від влади, як яканебудь інша панівна класа. Назгали робітників та інтелігентів у країні такій, як Англія, не розуміють, що СССР сьогодні зовсім інший, як у 1917 році, частково тому, що не хочуть цього зрозуміти (себто тому, що хочуть вірити, що насправді соціалістична країна десь так існує), а частково також тому, що відносна свобода і мирність їхнього життя робить тоталізм для них незрозумілим.

Не треба думати, що Англія — справжня демократія. Це капіталістична країна з великими класовими привілеями та (навіть зараз, після війни, що підвела всіх під одну мірку) поважними різницями щодо багатства. З другого боку, це країна, де люди вже живуть сотні років укупі і не знають громадянської війни, де закони відносно справедливі, а вистікам і статистикам можна, порівнюючи, йнати віри, і, нарешті, — де мати опозиційні погляди та висловлювати їх прилюдно не зв'язане з небезпкою. У цій атмосфері середня людина не має дійсного зрозуміння, що таке концитабори, масові депортації, ув'язнення без процесу, цензура преси тощо. Коли вона читає про події в країні такій, як Советський Союз, вона переказує все на мову англійських ув'язнень і не враховує безсмертної забраності тоталістичної пропаганди. Аж до 1939 року, а може ще пізніше, більшість англійського дварду неспроможна була розгадати суті нацистського режиму в Німеччині, а, коли йдеться про советський режим, — вони у великій мірі оманені й досі.

Це заподіяло поважну шкоду соціалістичному рухові в Англії, а посередні наслідки такої настанови для англійської закордонної політики — жалюві. На мою думку, ніщо так не привело до перекучення давнього, спертого на однаковому всьому розумінні поняття соціалізму, як погляд, що Росія — соціалістична країна, і що кожен вчинок володарів Росії заслуговує вибачення, коли не наслідкування.

Тимто за останніх 10 років у мене виробилось переконання, що коли хочемо відкрити соціалістичний рух, то знищення советського міту є необхідною передумовою для цього.

Незабаром після повернення з Еспанії прийшло мені на думку виступити проти советського міту, вживаючи казкової форми, доступної майже кожному читачеві, і що

ДЖОРДЖ ОРВЕЛЛ ЗВЕРТАВСЯ ДО УКРАЇНЦІВ ПЕРЕДМОВОЮ

II.

Ці переслідування в Еспанії йшли поруч з великими чистками в СССР і були лише їх відгомном. Суть обвинувачень — (а саме: змова з фашистами) була тут і там однакова; коли йшлося про Еспанію, я мав повні основні знати, що ці обвинувачення несправдливі. Увесь цей досвід був для мене цінною наукою: він показав мені як легко тоталістичній пропаганді керувати опінією освічених верств у демократичних країнах.

Ми обое з дружиною були свідками, як невинних людей кидали в в'язниці тільки тому, що їх запідозрювали в неправоірних почуваннях. А повернувшись в Англію, ми побачили, що порівнюючи розсудливі й добре інформовані обсерватори вірять у всякі неймовірні оповідання про змови, зраду та саботажі, про які інформувала преса з московської судової залі.

Я тоді збагнув, ясніше як до того — негативний вплив Советського міту на західний соціалістичний рух.

Та тут варто спитатись і окреслити мое ставовище до советського режиму.

Я ніколи не був у Росії і знаю про неї тільки те, що можна довідатись, читаючи книжки та часописи. Коли б навіть (уявімо це собі) я мав силу, я не бажав би собі втручатися у советські внутрішні справи; я не засуджував Сталіна та його прибічників тільки за те, що вони, мовляв, стосували варварські та недемократичні методи. Воно зовсім можливе, що в тамошніх обставинах вони не могли діяти інакше, навіть коли й у них були добрі наміри.

Та мені незвичайно залежить на тому, щоб люди на Заході Європи побачили советський режим таким, яким він є. Більш-менш від 1930 року я не бачу жадної ознаки, що СССР дійсно поступає в напрямку чогось, що можна б обосновано назвати соціалізмом, зате я помічаю дуже багато ознак, що СССР перетворився в гієрархічне суспільство, де володарі мають не більше причин відрек-

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ В ДНЯХ ВІД 5-го до 11-го ЧЕРВНЯ 1983 РОКУ

(8)

7. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ (Продовження)

Інж. С. Куропась сказав, що багато головних радних говорили у своїх звітах, що немає згоди. Треба поробити всі заходи, щоб ця згода знову запанувала. Головний радний з Канади В. Дідюк пригадав присутнім, що УНСОЮЗ був покликаний до того, щоб ту згоду і братерство ширити поміж членами і також у всій українській громаді. Але, на його думку, В. Дідюк не мав рації, коли у своєму звіті написав, що УНСОЮЗОВІ в Канаді відібрано право громадянства. З таким твердженням він не погоджується і вважає, що таке твердження не повинно бути публіковане у „Свободі“.

Відносно резигнації д-ра А. Лозинського з посту головного радного сказав, що він зробив це дуже необхідно, бо бути головним радним УНСОЮЗУ є великою честю — про що він напевно знає.

Відносно того, що число членів УНСОЮЗУ не зростає, сказав, що немає достатньої пропаганди. „Свобода“ присвячує на своїх сторінках багато місця риним справам — найменше УНСОЮЗОВІ, якого вона є офіційно. Теж платня організаторів членів є мала і не є засхожуча для молодих осіб. Курси українознавства на Союзівці були колись доброю рекламою для УНСОЮЗУ. Тепер вони вже не відбуваються.

С. Іванців запитався головного передсідника, які були висліди з встановлення на останньому надзвичайному засіданні Головного Уряду, що відбулося у вересні 1982 року на Союзівці, шести точок, які мали б бути допоміжні в організаційній діяльності.

Т. Максимович сказав, що маямський Відділ УНСОЮЗУ є сильний, добре працює і розвивається. У їхній громаді дуже багато говориться про єдність, але часто ті самі, які про ту єдність говорять, діють цілком протилежно. Порівняв вибір делегатів на 30-ту Конвенцію УНС, що були вибрані в кожному Відділі легально, і делегатів, яких вибрано на XIII Конгрес УККА.

Д-р М. Куропась на вступі заявив, що він є до певної міри задоволений, що д-р А. Лозинський зрештучував, бо ті чотири роки, на протязі яких він з ним співпрацював, не справляли йому нічого іншого, як тільки прикрість. Але з другого боку йому соромно, коли він чує від деяких членів Визвольного Фронт, головні від тих, яких він шанує і поважає, розмови, і то щирі, про єдність, про любов, про братерство. Він переконаний, що вони мають рацію, але рівночасно йому прикро, що вони дуже часто помиляються. Сказав, що Визвольний Фронт непотрібно робить собі ворогів своєю примітивною засадою: „хто не з нами — той проти нас“. Чому не змінити її на здорову засаду: „хто не проти нас — той з нами“. Сказав, що він, як тут народжений, не знає, що означає слово „бандерівці“ аж до часу, коли почали приїздити нові емігранти. Його батько і він сам були і даліше залишалися націоналістами-українцями, але поведінка членів Визвольного Фронту насторожила його і його батька до них. Багато українців вважає бандерівців „гробокателями“ української громади. Коли бандерівці не змінять своєї тактики і засади, яка є побудована на ненависті, то громада перестане взагалі їх шанувати. Діагноз тієї глибокої ненависті були слова „хто не з нами“ д-ра А. Лозинського, уступаючи з посту головного радного. Ця сама ненависть, яку можна б назвати патологічною, проявлялась в нього на протязі останніх 5 років його членства в Головному Уряді УНС.

Д-р І. Фісєк подав, що на 29-й Конвенції, яка відбулася в Піттсбурзі, він голосував за д-ром Лозинським, бо покладав на нього великі надії. На жаль, його сподівання не здійснилися.

Відносно того, що А. Лозинський нарікає, що коли його запросили з промовою до Нью Брітен, як відповідника Екзекутивного Комітету УНС, Екзекутива, а радше він, головний передсідник, не погодився на те, сказав, що Екзекутивний Комітет поступив правильно, бо А. Лозинський не є членом Екзекутиви і не може в її імені промовляти. Екзекутива повідомила про це Біддлу у Нью Брітен і вони радо погодилися на зміну — на представника Екзекутивного Комітету.

Те, що А. Лозинський закидає Митрополитові Української Православної Церкви Мстиславу, що він ділить громадян на добрих і злих є досить натягнене, бо саме члени середовища, до якого належить А. Лозинський, під час відвідин у Митрополита Української Католицької Церкви Степана у Філадельфії порівняли себе до янголів, а члени опозиції до дияволів. Їм завжди здається, що вони мають 100 або 150-відсоткову рацію, а друга сторона цілком тієї рації не має.

В дальшому сказав, що А. Лозинський критикує „Свободу“ за її статті, бо вони, на його думку, є односторонні. А що ж тоді говорити про статті, які появляються у „Національній Трибуні“ — чи ж вони не є більш, як односторонні? А даліше, А. Лозинський, як провідник бувшої т.зв. „одинадцятки“, з якої на 30-й Конвенції тільки чотирих переобрано, не повинен був їх завести і зрештучувати. Йому, головному передсідникові, дійсно шкода, що А. Лозинський зрештучував, але видно, що він рішився на такий крок тому, щоб краще працювати для своєї партії і не мати зв'язаних рук членством у Головному Уряді УНСОЮЗУ.

Кінчаючи своє слово сказав, що все, що він робив, він робив це як передсідник УНСОЮЗУ. На протязі 25 років він провадив на Другій сесії в Нью Йорку адвокатську канцелярію, яку тепер перебрав А. Лозинський, і весь час жив у великій приязні з українською громадою. Ці непорозуміння, що тепер зазнавали, не сталися з його вини. На XIII Конгресі УККА він очолював делегацію УНСОЮЗУ і виразно попередив членів Визвольного Фронт, що коли вони намагатимуться перебрати провід УККА, члени делегації УНСОЮЗУ вийдуть з Конгресу. Ще раз підкреслив, що йому шкода, що так сталося, але в цьому не було його вини.

На цьому ведучий нарадами д-р М. Куропась закрити популудневу сесію.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

Вівторок, 7-го червня 1983 року

Рання сесія — год. 9:30 рано

Наради відкрив головний передсідник д-р І. Фісєк. Він привітав кооптованого до Головного Уряду УНС Романа Татарського і представив його присутнім. До слова попросив головного організатора Степана Гавриша, щоб подав присутнім усі заслуги, які має для УНСОЮЗУ Роман Татарський.

С. Гавриш сказав, що Роман Татарський вступив у члени УНС зразу після приїзду до Америки. У 1972 році, коли в Дітроїті відбулася організаційна декада, Р. Татарський став працювати для УНС, а в 1973 році його обрано на секретаря великого 94-го Відділу. І вже в тому році він приєднав 80 членів, у 1974 — 70 членів, 1975 — 51 члена, 1976 — 56 членів, 1977 — 43 члени, 1978 — 95 членів, 1979 — 44 члени, 1980 — 53 члени 1981 — 45 членів, 1982 — 45 членів. Він є на протязі 10 років членом Клубу Заслужених Союзівців і за той час він збагатив УНСОЮЗ на 582 нові члени. С. Гавриш підкреслив, що Р. Татарський забезпечує членів на поважні суми. Висловив надію, що за допомогою Р. Татарського Детройтська Округа матиме гарні здобутки, що видатно допоможе цілому УНСОЮЗОВІ. Погратулював йому з приводу вибору його на той пост і попросив про співпрацю.

Статутове записання Романа Татарського на головного радного УНСОЮЗУ перевів інж. Степан Куропась.

Р. Татарський заявив, що йому дуже приємно працювати в УНСОЮЗІ і його праця буде спрямована виключно для добра і росту УНСОЮЗУ. Подякував за вибір.

Головний передсідник передав провід нарадами д-рові М. Куропасю.

Д-р М. Куропась подав, що згідно з порядком нарад, слідуватимуть відповіді на запити.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТИ

В. Дідюк відповів інж. С. Куропасю, що коли він сказав, що УНСОЮЗ втратив право громадянства в Канаді, то мав на думці те, що українці в Канаді перестали цікавитись УНСОЮЗОМ і починають про нього забувати. Це є його особиста оцінка і він написав це в своєму імені. Відносно святкування 90-річчя УНСОЮЗУ сказав, що до цього треба було вже приготуватися і назначити дату і спосіб святкування.

На твердження д-ра М. Куропаса, що бандерівці вважають, що „хто не з нами, той проти нас“, сказав, що кожна правда має два кінці, бо як хтось є проти когось, то він не є з ним.

На кінець запитався, які є висліди з тих 6-ох точок, які були встановлені на підставі проєкту Джеймса Балу.

Проф. Т. Шмагала на вступі сказав, що дуже захоплюючим і будучим для звітодавця є свідомість, що його звіт читають.

Інж. С. Куропась, на його питання відносно побудови на Союзівці дому для старших союзівців сказав, що справа почала бути актуальною ще перед сімома роками. Він брав у цьому активну участь, бо в тому часі він був пов'язаний з державними кругами у Вашингтоні. Це було ще тоді, коли Йосиф Леофір був головним передсідником УНС. Проєкт побудови дому для старших, разом із аплікацією на федеральну фінансову допомогу, він предпоставив відповідним чинникам у Вашингтоні. Подібні аплікації внесені до Союзівки і на побудову дому для старших у Клівленді. Всі ці аплікації були відкиннені. Під цю пору немає вигляду, щоб одержати федеральну фінансову допомогу на побудову дому для старших віком союзівців. З огляду на те, що рішення, що можна тільки будувати кондомініум, на будову якого зложать гроші ті, які схотять бути його співласниками та жити в ньому. Другою проблемою цієї справи, це знайти землю, яка була б пригода для цього будинку. Біля церкви була земля, але показалося, що до неї немає відповідного дозвуду, а теж і сама земля не була пригода на побудову дому для старших. Під цю пору найважливішим завданням є знайти відповідний ґрунт, який надавався б на побудову цього дому.

Д-р Анна Чопик запропонувала, щоб те, що сказав Т. Шмагала, списати і вислати голові сен'юрів, щоб вони знали, що УНСОЮЗ робив і даліше робить заходи, щоб такий дім побудувати.

Міг І. Герчик у відповідь на питання В. Дідюка, чи УНСОЮЗ повинен брати участь у політиці, сказав, що УНСОЮЗ брав участь у політичному житті вже тоді, коли на світі не було ще ані В. Дідюка, ані його. Вже тоді „Свобода“ на своїх сторінках писала статті в обороні українського народу. А члени Екзекутиви УНС, такі, як Мурашко, Галиччін, Лісогір, робили різні акції у Вашингтоні в обороні переслідуваних в Україні. На його думку, УНСОЮЗ, як найбільша та найбагатша українська установа, повинен продовжувати таку політику.

Д-р Н. Олесницький на питання В. Дідюка, чи Екзекутива мала право скласти того роду заяву, яка появилася 9-го квітня ц.р. у „Свободі“, і чи та заява була правосильна, сказав, що на підставі статуту УНС (параграф 47 — стор. 43) Екзекутива мала право таку заяву скласти, підписати і проголосити, і вона є правосильна.

С. Гавриш на вступі заявив, що він, як досвідчений союзівський працівник, твердить, що без добрих організаторів і відадених союзівських секретарів організаційна праця УНСОЮЗУ не може бути успішною. З огляду на те, він шукає за організаторами, постійно появлялися у „Свободі“ оголошення-пошукування за професійними продавцями забезпечення, розпитував за ними по Округах і просив головних радних шукати за такими. Перший, що зголосився, прочитавши оголошення у „Свободі“, був чоловік українського походження з Алтуна, Па., який працює для Лютеран Асоціації. Він приїхав до Головної Канцелярії УНС, познайомився з родами забезпечення, які має УНСОЮЗ, і погодився працювати на „парт тайм“ для УНСОЮЗУ. По якомусь часі він у телефонічній розмові сказав, що в його околиці є велике безробіття і він не має змоги продавати забезпечення. З Канади були згодосилися два кандидати на організаторів — один з них був пов'язаний з телевізійною станцією і намовляв дати на тій

станції союзове оголошення — ціна \$1,800 за кілька хвилин. Він сам не був членом УНСОЮЗУ і дотепер ще ним не став. Другий молодий чоловік теж був приїхав до Головної Канцелярії. Він сам має своє забезпечення підприємства в Канаді і погодився працювати для УНС. Організаційний Відділ вислав листи до всіх Відділів Округи Торонто і Ніагари з повідомленням, що п. Колтало є представником УНС на ті Округи. Він забезпечив себе і свою дружину в УНСОЮЗІ на тому закінчилися його праця в УНСОЮЗІ. В грудні 1982 р. zatrudнено на працю Ігоря Жунича, уродженця Відня, який володів трьома мовами — українською, англійською і німецькою. На протязі місяця грудня його впроваджено в працю, познайомлюючи з родами грамот і способом їх продажу. Він працював в УНСОЮЗІ до кінця травня 1983 р., забезпечив за той час біля 10 членів і його звільнено з праці.

У листопаді 1982 р. прийшов до Головної Канцелярії разом з д-ром Н. Олесницьким, молодий фахівець забезпечення, який обіцяв допомогти в організаційній діяльності. Він сказав, що клас забезпечення, які має УНСОЮЗ, не можна порівнювати до тих класів забезпечення, що мають комерційні установи, і тому УНСОЮЗ не може zatrudнювати таких працівників, яких мають комерційні установи. Він прихотів до Головної Канцелярії декілька разів і під цю пору приготував для УНС різні матеріали. Він зобов'язався підшукати для УНС в найближчому часі двох професійних продавців забезпечення, які ходили б разом зі секретарями і продавали забезпечення.

Відносно Дж. Балу, який був приготував своє звідомлення і аналіз праці УНСОЮЗУ, сказав, що він є добре обізнаний з системою праці і проблемами братських союзів.

У міжчасі був зголосився на працю в Організаційному Відділі молодий українець, мешканець Джерзі Сіті. Він був zatrudнений у Пруденціал Іншуренс Компані і хотів змінити працю. Але не хотів ходити по домах і забезпечувати членів, а хотів працювати тільки в Головній Канцелярії.

В. Сохан на вступі сказав, що він порозумівся з п. Уляною Дячук і відповідатиме скоріше тому, бо його відповіді доповнюють ті справи, які порушив головний організатор С. Гавриш.

На питання В. Дідюка, чому деякі члени згрозешлюють свої грамоти, відповів, що головною причиною є економічна ситуація. Екзекутива старасться поборювати ці намагання згрозешлювання і пропонує тим членам позички на підклад їхніх грамот. Дуже часто це вдається. У більшості випадків проблема лежить не в одержанні грошей за грамоту а в тому, щоб позбутися обов'язку вплачування вкладок за грамоту, головні тоді, коли дана особа втратила працю. Були й такі, які згрозешлювали свої грамоти з політичних причин — в минулому році було таких 30-35, а в цьому 10-15; були теж такі, що не хотіли платити підвишки за „Свободу“. Але в порівнянні до понад тисячі згрозешлених грамот — політичні згрозешлювання були тільки малою частиною цих втрат членів.

На питання відносно відмінення 90-ліття „Свободи“ сказав, що воно припадає у вересні ц.р. і вірить, що буде гідно відмінене.

На питання Геневефі Жеребняк, чому зрештучено з послуг Дж. Балу, сказав, що так не є. Він закінчив намічений проєкт праці, зробив висновки, копію яких усі одержали, а у вересні розглянемо 6 найважливіших точок, що він запропонував як пріоритети. При цьому вирішено покоришуватися порадами молодого і досвідченого в комерційних забезпеченнях справах фахівця, якого поручив Екзекутиві д-р Н. Олесницький. Вони оба себе доповнюють, бо Дж. Балу має великий досвід у справах братського забезпечення, а цей молодий фахівець у комерційному життєвому забезпеченні. Екзекутива не завжди згідна з думками цього молодого фахівця, але все ж таки він вніс дещо нового в пліні нашої забезпеченої та організаційної діяльності. Між іншим, він зважив оцінку наших грамот забезпечення та пропозиції впровадження в нас нових родів забезпечення. У міжчасі відійшов з праці в Коннектикат Джернал українців Павло Малиновський і йому дали ми переглянути ці пропозиції нових плівнів забезпечення, щоб він дав нам свою оцінку.

Три тижні тому зайшов до нашої Головної Канцелярії Річард Смит, старший і досвідчений фахівець братського забезпечення та взяв від нас для перегляду й оцінки таблиці вкладок і зворотних вартостей наших грамот. Він знова ж переглянув їх та заявив нам, що вони є дуже добрі і конкурентні. Такі різні оцінки ми одержали, але і доброю оцінкою наших грамот ми не вдоволилися, бо ми хочемо дати нашому членству щось нове.

Ми вже раніше почали заходи для введення нових родів забезпечення і змін у теперішніх наших грамотах забезпечення, а то ревізію вкладок за акцидентові грамоти, як також обниження вкладок за грамоти термінового забезпечення клас Т-5 і Т-10. Будемо старатися ці зміни ввести в життя ще в цьому році. Описля будемо старатися ввести в нас нові роди забезпечення, як термінове забезпечення із підвищеннями щорічно вкладками „renewable term“, пенсійне забезпечення і додаткове термінове забезпечення та додаткове забезпечення звільнення від вкладок на випадок непрацездатності.

Від часу 30-ї Конвенції, згідно з її рішенням, ми підвищили організаторську нагороду за аплікації на \$500 забезпечення із \$5.00 на \$7.50. Ми виготовили плія акції подвоєння суми забезпечення членів без вимоги лікарських оглядів і цю кампанію провів з успіхом наш Організаційний Відділ. Скористався з цієї нагоди 550 членів УНСОЮЗУ, в більшості старші віком, які подвоїли своє забезпечення новими грамотами переважно класу „дабл ю“ з вкладками платними впровадж злого життя.

Ми вже також перевели підвишку передплати „Свободи“, яку затвердили делегати 30-ї Конвенції. Це не було легкою справою, бо треба було змінити вкладки всім членам, які передплатують „Свободу“ з вкладками, а їх було 8,600. Ці зміни треба було перевести на виказки і в картотеках та вислати повідомлення про ці підвищені вкладки. Були з цим получені різні проблеми, було навіть кілька надій членів, які відмовилися від членства.

З сім 1-го січня 1983 року ми підвищили вікові межі для забезпечення на вищі суми без лікарських оглядів. Так до 40-го року член може забезпечитися без лікарських оглядів на \$50,000, до 45 р. на \$25,000, до 50 р. на \$10,000, до 55 р. на \$5,000, до 60 р. на \$3,000 та до 65 р. на \$1,000.

Під цю пору працюємо над знижкою вкладок для грамот акцидентові забезпечення, як також вкладок для грамот термінового забезпечення клас Т-5 і Т-10. Вслід за цим будемо працювати над ревізією вкладок всіх інших наших грамот забезпечення. Ця ревізія (зменшення вкладок) буде зв'язана із змінами зворотних вартостей; дивіденд і навіть організаторських винагород. Шойно після введення та апробати всіх цих змін у нашому діловодстві зможемо видати нову книжку вкладок і зворотних вартостей — „рейт бук“.

Вже довший час ведемо переговори в справі впровадження компютерів у Головній Канцелярії для більшої механізації праці в Рекордовому та Фінансовому Відділах.

В тій цілі члени Екзекутиви перевели цілий ряд розмов-зустрічей з представниками різних фірм, як теж відвідували ці фірми, щоб запізнатися з їхніми компютерами. Коли все піде добре, то УНСОЮЗ почне впроваджувати ці компютери весною 1984 року.

Уляна Дячук на запит д-ра Анни Чопик у справі стипендії ім. Романа Слободяна сказала, що цей фонд складається в більшості з грошей, які зложила родина Покійного на стипендію його імені, що вносить \$6,800. Гроші є ульковані в бондах і приносять \$750 річно, що буде жыте на стипендію. В цьому році Стипендійна Комісія призначила вже стипендію імені Романа Слободяна та старатиметься кожного року давати стипендію його імені.

В дальшому сказала, що на надзвичайних нарадах Головного Уряду минулого вересня 1982 р. одним з пунктів, які були намічені для розгляду Екзекутиви було, як позбутися надлишків резервів і намітити в цьому напрямі відповідні плія, а друге — справа прямого збирання членських вкладок. Прямє збирання вкладок не є згідне зі статутом, який зобов'язує. Статут каже, що вкладки збирають секретарі і пересилають їх до Головної Канцелярії УНС. Але це не означає, що не треба робити плівнів на майбутнє, бо під цю пору всі більші братські забезпеченні організації перейшли на пряме збирання вкладок.

УНСОЮЗ докладно інформувався, який вплив це мало на розвиток їхньої організації — початково були з тим проблеми, бо не є так легко перевести це в життя. Зчасом вони переборили всі труднощі, втратили деяке число членів, але пряме збирання вкладок дало їм змогу мати безпосередній контакт з тереном, що у великій мірі допомогло їм розбудувати свою організацію.

З уваги на те, що УНСОЮЗ має на меті перейти на пряме збирання вкладок, він старасться завести повний адресар своїх членів, який є коначний для прямого збирання вкладок. В тій цілі Головна Канцелярія УНС звернулася до секретарів, але дуже мало секретарів погодилось надіслати адреси членів їхніх Відділів. Під цю пору Головна Канцелярія має біля 12,000 адрес, на які висилатися прямо дивіденди. Для втримання контакту з членами є коначним мати їхні адреси і над цим працює Головна Канцелярія.

Говорячи про справу нагромадженної резерви, гол. касир Уляна Дячук сказала, що УНСОЮЗ, як забезпечена установа, яка є контрольована стейковими забезпеченими чинниками, не має права роздавати резерви так, як УНСОЮЗ хотів би. Щоб могли жыти більшу суму резерви, треба мати на те дозвіл від забезпеченого уряду. УНСОЮЗ інвестував у своєму будинку \$8,400,000. Згідно зі законом, братські організації не мають права інвестувати в реальності. Їхньою власністю може бути тільки та реальність, де приміщується Головна Канцелярія. І тому, що УНСОЮЗ має в Українській Будівлі свою Головну Канцелярію, забезпечений уряд дивиться на це крізь пальці. При тому вони кажуть, що УНСОЮЗ не займає для своєї канцелярії цілого будинку і дозволяють йому льокувати в цьому будинку тільки таку резерву, яка рівняється 10 відсоткам майна УНСОЮЗУ.

В дальшому сказала, що УНСОЮЗ планує перевести діловодство на компютери. Це буде коштовне, як теж розбудова Організаційного Відділу. Теж коштовним буде впровадження нових класів забезпечення. Тому, на її думку, всю резерву, яку має УНСОЮЗ, повинен використовувати на його розбудову.

Перерва — 15 хвилин.

Гльорія Пашен, відповідаючи В. Дідюкові на його запит, яка є користь з фільму „За стерном долі“, сказала, що після показу того фільму до неї звернулися дві учительки середніх шкіл із запитом, чи вони могли б дістати той фільм, щоб показати його учням. На її думку, одним із завдань УНСОЮЗУ є поширювати інформації про Україну і українців. Ті, що бачили згаданий фільм, були ним дуже зворушені; на її думку, він може бути дуже допоміжним при організуванні членів.

Головний радний Теодор Мороз відповів, що згідно зі статутом УНС, у обов'язок заступників гол. передсідника належить репрезентатива УНСОЮЗУ. Своєю відповіддю вона повторила англійською мовою.

Олена Олек-Скатт піддержала твердження заступниці головного передсідника і своєї передбесідниці, що фільм „За стерном долі“ є дуже цінний і його треба пропагувати.

Д-р М. Куропась долучився до його передбесідниці і сказав, що згаданий фільм треба використовувати як добру пропаганду для УНСОЮЗУ, показуючи його в школах, на різних зібраннях і т.п. На його думку, це дуже цінний набуток, що під цю пору має УНСОЮЗ. Сказав, що чикагська публічна бібліотека звернулася до нього з пропозицією закупити копію згаданого фільму, як теж різні організації висловлювали зацікавлення фільмом.

Геневефі Жеребняк, на її запит у справі фахівця забезпечення, що його зв'язав з УНСОЮЗОМ д-р Н. Олесницький, відповів, що він є спеціалістом комерційного забезпечення і УНСОЮЗОВІ є важко погодити його пропозиції змін із засадами, на яких УНС є побудований і діє як братська забезпечена організація. У деяких своїх пропозиціях цей фахівець зворушався на відомленні і рекомендаціях Дж. Балу. Однак фратерналізм різниться від комерційності; і це треба брати до уваги.

Відносно того, що різні люди різно говорять про УНСОЮЗ — одні називають його політичною організацією, інші громадською, ще інші виключно забезпеченою — сказав, що кожна організація повинна проаналізувати свої цілі і завдання, винести рішення і згідно з цим поступати. Від того часу, коли майже 95 відсотків українців-поселенців працювали в копальнях, часи змінилися — українці працюють уже у різних відповідальних професіях, а рівночасно з тим змінюються завдання, задля яких тепер існує і працює УНСОЮЗ.

В дальшому пригадав пораду Дж. Балу, щоб зладити для секретарів відповідний підручник, який допомагав би їм у праці. Підкреслив, що він особисто не вірить в те, щоб цей новий фахівець забезпечення міг багато допомогти в організаційному розвитку УНСОЮЗУ, як це твердить д-р Н. Олесницький.

Й. Лісогір запитався, чи д-р Н. Олесницький одержав до вгляду звідомлення Дж. Балу.

Уляна Дячук відповіла, що він одержав повне звідомлення Балу.

Д-р М. Куропась попросив до відповідей головного передсідника.

Д-р І. Фісєк подав по пунктах, що було зроблено зі завдань зібраних у 6-ох пунктах на надзвичайному засіданні Головного Уряду у вересні 1982 року, а то:

а) цілі організації — Екзекутива працює згідно з вказівками статуту УНСОЮЗУ і виконує завдання 90-літнього існування УНСОЮЗУ, тобто те, чого вимагає історія УНСОЮЗУ.

б) намагання, щоб організувати молодших просектів на забезпечення: все були одним з найважливіших завдань УНСОЮЗУ і даліше є. Але це не приходить так

легко. Забезпечення продається всім тим, хто має право на нього і, на жаль, більше між ними є старших віком проспектів. З метою, щоб концентрувати продаж забезпечення на молодших проспектах (21-40 років життя) Екзекутива запросила згаданого вже молодого фахівця, щоб він допоміг у тому своїми порадами.

Підкреслив, що Екзекутива не відпустила Дж. Балу. Його звідомлення Екзекутива бере даліше до уваги — Балу є знавцем братського забезпечення, але він дуже повільний у своїй праці. Нового фахівця прийнято для спеціального завдання.

Ще раз підкреслив, що Екзекутива бере до уваги тих 6 пунктів і вже дещо зроблено в тому напрямі.

Один із згаданих пунктів рекомендує, щоб прийняти на працю директора продажу забезпечення. Сказав, що Екзекутива дуже радо прийняла б на працю таку особу, але до тепер не вдалося знайти такого. У справі братської діяльності, якою займається Марта Кордуба під наглядом Уляни Дячук, сказав, що вона старіється працювати в тому напрямі і це, що вона робить, є більше, якщо б у тому напрямі нічого не було зроблено.

Неоприділені фонди УНСОЮЗ повинні використати на побудову дому для старших віком союзівців.

Відносно безпосереднього вклада до Головної Канцелярії сказав, що в 1979 році була покинана спеціальна, Реорганізаційна Комісія, яка відбула на протязі календарних десяти років і намітила дуже добрі пропозиції, які в більшості покривалися з пропозиціями Дж. Балу.

Підкреслив, що заступниця головного передсідника Глория Пашен і головний радник В. Пастушок дуже добре і вміло репрезентують УНСОЮЗ як найстаршу і найбагатшу українську організацію у вільному світі. Того, на жаль, не роблять дуже часто багато інших членів Головного Уряду.

Погодився з твердженням сен. П. Юзика, що Канадське Представництво не має вказівок і напрямків, але підкреслив, що це багато не допоможе, бо найважливішим є послідовна праця. Коли він був на засіданні Канадського Представництва то показалося, що найважливішим пунктом дискусії було видання книжки про працю УНСОЮЗ на території Канади. На тому засіданні він сказав, що цю справу він передасть до розгляду Екзекутиві, але при тому записав членів Представництва, що гроші на ту ціль вони одержать тоді, коли книжка буде вже написана і готова до друку. До сьогодні він ще не бачив ані однієї сторінки згаданого книжки. Вважає, що члени Представництва повинні менше цікавитися грошима, а звертати більше уваги на організаційну працю, бо під тим оглядом Канада досить бідно виглядає.

На твердження Ани Гарас, що УНСОЮЗ забагато займається політикою, сказав, що вона має повну рацію, бо чи ж не існувала така сама політика в УНСОЮЗ тоді, коли вона вступала в його члени. Колишні нарікання на Лисогору, а тепер нарікання на Фліса. УНСОЮЗ не займається політикою тому, що хоче, але тому, щоб боронити прав і привілеїв української громади.

Відносно закиди Ани Гарас, що Екзекутива не відписала на її листа в справі тих членів, які не хотять передплачувати „Свободу“, сказав, що він брав участь у засіданні Окружного Комітету, який вона очолює, і там особисто говорив і переконував тих членів, у справі яких вона писала.

В тому місці Анна Гарас вяснила, що їй шлося про те, що члену 147-го Відділу збирав підписи, щоб подати УНСОЮЗ до суду і вона хотіла, щоб у тому напрямі було щось зроблено.

Продовжуючи відповіді, головний передсідник сказав інженеру С. Куропасу, що УНСОЮЗ має моральний обов'язок побудувати дім для старших віком союзівців — моральний обов'язок сильніший від легального обов'язку. І УНСОЮЗ побудує такий дім, хоча знає, що 90 відсотків його сеньйорів не будуть користати з нього.

В. Дідюков в справі його писаного звіту сказав, що подібні звіти він пише вже багато років. Кожний такий звіт є добре написаний, але для Союзу такі звіти не представляють ніякої вартості, бо там немає згадки про союзову діяльність. В останньому його звіті є висловлені свого роду побажання, щоб УНСОЮЗ був соборницькою братсько-допомоговою установою, щоб продавав забезпечення, заробляв гроші на цьому і щоб допомагав членам і давав фінансові дані українським організаціям. Але, не дав Божі, щоб УНСОЮЗ робив те, що робив, а то щоб не вмішувався в громадські справи і не боронив прав української громади, бо цього він „не повинен робити“. В наступному сказав, що В. Дідюк у своєму звіті позбавляв Екзекутивний Комітет всяких прав і привілеїв, бо каже, що всі рішення повинні вносити Головний Уряд, а не Екзекутива. Таке твердження є дуже помилкове, бо згідно зі статуту УНС, між різними засіданнями Головного Уряду Екзекутивний Комітет має певні права такі рішення робити. Коли б члени Головного Уряду вважали, що Екзекутивний Комітет зробив щось такого, що не є згідне зі статуту, вони можуть домогтися скликати спеціальне засідання і тоді схвалити відповідні санкції для Екзекутиви. Стердив, що у звіті є багато гарних слів, але хотів би знати, чим кермував В. Дідюк — чи дійсно добром УНСОЮЗ? Він написав, що УНСОЮЗ не повинен був допомагати у творенні нової центральної організації і подавати це у „Свободі“. УНСОЮЗ є дуже терпеливий — сказав головний передсідник — бо чекав майже два роки на полагодження непорозуміння в УКА і нічого не вишло зі зустрічей та виміни листів. А тим часом громада потребує свого представництва. Сказав, що ніхто не шукає за додатковою роботою, але коли справа вимагає цього, то треба взятися до роботи. Висловив надію, що може тепер друга сторона поважно застановиться над цим і схоче переговорювати. Ще раз підкреслив, що Екзекутива має повне право вносити того роду рішення-резолуції. Стердив, що під цю пору немає УКА — він буде шойно тоді, коли повернеться до старого статусу, тобто буде заступати цілу українську громаду.

В. Дідюк подякував головному передсідникові за те, що так докладно перчитав його звіт. Заявив, що він, пишучи свій звіт, мав на думці виключно добро УНСОЮЗ.

ПОПОЛДНЕВА СЕСІЯ — год. 2:30

Сесію відкрив д-р М. Куропас і попросив до слова інж. С. Куропаса. Він заповів, що з огляду на те, що на четвер заплановано вечірню для вшанування довголітнього управителя Союзуки Володимира Кваса, традиційна вечора для членів Головного Уряду відбудеться в середу ввечері.

Після цього д-р М. Куропас відчитав уривок протоколу 30-ї Конвенції, що відноситься до справи титулу буйного головного передсідника Йосипа Лисогору.

Мгр Іван Геврик запропонував в імені Контрольної Комісії, щоб надати почесне членство Головного Уряду УНСОЮЗу Марії Душник за її довголітню працю для УНСОЮЗу.

Перед голосуванням над тією справою, д-р Богдан Футей попросив голосу і сказав, що він, як член Контрольної

Комісії, пропонує, щоб Йосипові Лисогорі надати титул почесного передсідника УНС — титул, який він повинен був одержати на попередній Конвенції УНС. Це не є справа статуту і він просить, щоб Конвенція затвердила йому цей титул.

Леонід Філь, ведучий Конвенцію, сказав, що статут УНСОЮЗ не передбачив такого титулу і не можна руководитися емоціями, бо згодом є різні клопоти. Попередня, 29-та Конвенція зробила помилку відносно надання Й. Лисогорі титулу і тому він просить, щоб 30-та Конвенція надала тепер Й. Лисогорі і Марії Душник титул почесних членів Головного Уряду УНСОЮЗу.

Йосип Лисогорі заявив, що він не хоче такого титулу, бо він не є зацікавлений в тому, що з тим титулом пов'язане, але він погоджується з пропозицією д-ра Б. Футей, щоб йому надати титул почесного президента УНСОЮЗу.

Д-р Юліан Кулас звернув увагу, що такий титул може надати Конвенція тоді, коли пропозиція є правильною подана і підтримана, а делегати приймуть її одностайно.

Д-р Б. Футей дав внесок надати Й. Лисогорі титул почесного передсідника УНСОЮЗу. Внесок підтримав д-р Ю. Кулас.

Предсідник Конвенції зарядив голосування, яке у висліді виказало, що не було одностайної згоди делегатів і внесок перепав.

На тій підставі д-р М. Куропас, що він нарадами, попросив, щоб Й. Лисогорі зайняв місце поміж гостями, а не сидів поміж почесними членами Головного Уряду.

Й. Лисогорі спротивився і сказав, що 29-та Конвенція надала йому титул почесного передсідника УНС і це є для нього мірдоайним. У „Свободі“, коли пишуть про нього, вживають теж титулу „почесний передсідник УНС“ — може це є друкарський чортік, але є факт, що він такий титул одержав і тепер вже не можна змінити рішення Конвенції УНС з 1978 року.

Ведучий нарадами д-р М. Куропас сказав, що Й. Лисогорі має право відкликати до Головної Контрольної Комісії, яка ще раз розгляне цю справу і внесе рішення. В наступному попросив до відповіді сен. Павла Юзика.

Сен. П. Юзик на вступі підкреслив, що Канадське Представництво вважає, що з огляду на те, що УНСОЮЗ знаходиться в інших обставинах в іншій країні, воно відповідає за діяльність УНСОЮЗу в Канаді та звітує перед Головним Урядом УНС та на Конвенції. Представництво домогалося деяких фондів на свої акції, що, на думку сенатора, є цілком правильно, бо УНСОЮЗ є заінкорпорований в Канаді і Представництво хотіло б робити те, що є найліпшим для УНСОЮЗу в Канаді. Але на підставі практики останніх років члени Представництва дійшли до переконання, що вони мають зв'язані руки. Була зладжена і подана ціла програма праці, включно з виданням окремого Альманаху для Канади з метою, щоб пропагувати УНСОЮЗ в Канаді. Все це одобрено, але фінансів на це не одержано. З огляду на те, він віс згадану резолюцію, яку треба передискутувати і схвалити. Підкреслив, що Канадське Представництво домогалося мати доступ до канадського конта, щоб мати фонди на ведення праці в Канаді. Це конто нараховує 76,000 доларів. За видатки з того конта Представництво відповідає перед Екзекутивним Комітетом і Головним Урядом УНС.

Кінчаючи своє слово сен. П. Юзик сказав, що він, як головний директор для Канади і заступник головного передсідника, не був повідомлений про багато справ, які розглядали і вирішувала вужча Екзекутива, хіба тоді, коли вже було зроблено рішення. Одним з таких рішеннях засідань було засідання членів вужчої Екзекутиви з Екзекутивним Комітетом Українського Братського Союзу. На це засідання його не запрошено, хоча ця справа його затримує, бо УСБ має свої Відділи в Канаді. Про це засідання він довідався з „Свободи“. Це є тільки одна така справа, а він міг би навести таких справ багато більше.

Закінчивши відповідь, сен. П. Юзик перебрав провід

8. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЯ НА ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ

Закінчивши відповідь сен. П. Юзик перебрав провід нарадами та попросив до звіту голову Контрольної Комісії.

Голова Головної Контрольної Комісії мгр І. Геврик заявив, що Головна Контрольна Комісія в складі: Іван Геврик, Нестор Олесницький, Анатолій Дорошенко, Богдан Гнатюк і о. Степан Біляк після переведеної річної перевірки майна, книговодства та організаційного стану Українського Народного Союзу, Допоміжної Української Національної Корпорації Дому УНС, Видавництва „Свобода“ та оселі Союзука, одностайно стверджує, що звіти головних ексекутивних урядовців відзеркалюють правдивий стан фінансового, рекордового й організаційного департаментів та ставить внесок їх прийняти.

Д-р Б. Гнатюк попросив слово перед прийняттям звіту Контрольної Комісії. Він звернувся до присутніх з проханням, щоб усі ті заваги, що були сказані у звіті д-ра А. Лозинського відносно Митрополита Мстислава, викреслити зі звіту і не подавати в друкованому протоколі наради Головного Уряду.

Інж. А. Дорошенко сказав, що він не погоджується з внеском Комісії. На його думку, коли А. Лозинський дав звіт і над ним відбулася довша дискусія, немає причини, щоб того звіту не прийняти. Вся дискусія над тим звітом повинна бути записана у протоколі, щоб люди могли прочитати і бути поінформовані про все, що відбувається на нарадах.

Д-р М. Куропас підтримав твердження А. Дорошенка, бо кожний звітодавець говорить виключно у своєму імені, а не в імені УНСОЮЗу. Виключення деяких уступів із звіту А. Лозинського може створити дуже небезпечний прецедент.

Мгр І. Геврик зазначив, що він поставив внесок, щоб прийняти звіти членів Головного Екзекутивного Комітету і над ним треба голосувати.

Сен. П. Юзик зарядив голосування, яке у висліді виявило, що звіти членів Екзекутивного Комітету прийнято одностайно.

Після цього приступлено до дискусії в справі прийняття звітів головних радних.

Д-р Б. Гнатюк обстоював своє попереднє твердження, щоб звіт А. Лозинського не публікувати, бо, на його думку, А. Лозинський говорив не до речі, а ведучий нарадами не відібрив йому голосу, що повинен був зробити. Звітодавець у своєму звіті образив найвищого достойника Української Православної Церкви і ніхто не заперечував проти цього. Подібна історія трапилася на СКВУ, де один з членів Президії Конгресу поступив дуже

подібно, як це зробив А. Лозинський, образив Митрополита Мстислава і через це Митрополит не бере участі в засіданнях Президії СКВУ.

Інж. А. Дорошенко подякував д-рові Б. Гнатюкові за те, що він заступився за Первоієрарха Української Православної Церкви, чим виказав велику пошану до нього. Але при тому він вважає, що звіт д-ра А. Лозинського треба надрукувати, як теж подати реакцію на нього членів Головного Уряду, щоб українська громада знала причину резигнації А. Лозинського, як теж реакцію членів Головного Уряду. Крім того, як йому відомо, від Екзекутиви УНС буде висланий лист до Митрополита з вясненням. Ще раз підкреслив, що звіт А. Лозинського і всю дискусію, що відносилася до нього треба надрукувати.

о. С. Біляк сказав, що члени Головного Уряду не можуть відмежувати себе від звіту д-ра А. Лозинського, бо Блаженніший Владика Мстислав може винести ту саму опінію, що виніс із засідання Президії СКВУ, коли один із членів Президії його образив. Було б дуже недобре, щоб Владика мав таку ж опінію про Головний Уряд УНС. о. С. Біляк при цьому зробив закид д-рові М. Куропасу, який він нарадами в часі звітування, як теж цілий Екзекутив, за те, що дозволено звітувати А. Лозинському, не познайомившись раніше із змістом його звіту. Всі інші члени Головного Уряду подали свої звіти до огляду Екзекутиви перед нарадами Головного Уряду.

С. Іванців сказав, що Екзекутива не має права цензурувати звіти членів Головного Уряду, отже не має права цензурувати звіт д-ра А. Лозинського. А. Лозинський був правно вибраний до Головного Уряду і до часу, коли він резигнував з посту головного радного його звіти треба приймати. Після його резигнації, він може робити і говорити, що він схоче, і це не торкається УНСОЮЗ. Але тепер звіт А. Лозинського мусить бути прийнятий, а до Блаженнішого Владика Мстислава треба вислати вяснюючого листа разом з перепрошенням.

Мгр І. Геврик подав одностайний внесок Головної Контрольної Комісії, щоб прийняти всі звіти головних радних, крім звіту А. Лозинського.

На бажання головного радного А. Джули, звіт д-ра А. Лозинського переклав на англійську мову д-р Н. Олесницький. Перед тим він вяснив, що всі члени Контрольної Комісії погодилися з тим, що вони приймають усі звіти членів Головного Уряду, за винятком звіту д-ра А. Лозинського, але при тому ствердили, що той звіт мусить бути опублікований. Звіт треба подати членам до відома, але його не мусить прийняти і члени Контрольної Комісії пропонують його не приймати.

Після вислухання перекладу звіту А. Лозинського на англійську мову, продовжувалося дискусію над цією справою.

Д-р Я. Падох сказав, що згідно зі статуту УНС усі звіти мусять бути подані у протоколі, але Екзекутивний Комітет має право вирішувати для добра установи, які уступи, чи слова з даного звіту можуть бути скреслені для його публікації.

Д-р Н. Олесницький відчитав зі статуту УНС обов'язки головного секретаря, де є сказано, що він мусить подавати у протоколі і проголошувати в офіційній УНС до місяця звіти головних урядовців, прийняті резолюції, ухвали і рекомендації, що були прийняті Головним Урядом УНС. З огляду на те, що А. Лозинський дав свій звіт перед тим, поки він резигнував з посту головного радного, а ведучий нарадами не відібрив йому голосу, звіт був запропонований і мусить бути поданий у протоколі, що буде надрукований в офіційній УНСОЮЗу. Але Головна Контрольна Комісія його не прийняла і запропонувала членам Головного Уряду його не приймати.

В. Пастушок додав, щоб Головна Контрольна Комісія ще теж запропонувала написати листа до Блаженнішого Владика Мстислава з вясненням і перепрошенням.

Внесок Головної Контрольної Комісії з додатком, що його зробив В. Пастушок, сен. П. Юзик дав підголосування, яке у висліді дало: всі, крім двох, які адержалися, голосували за внеском.

Д-р М. Куропас вяснив, чому він не відібрив голосу А. Лозинському, коли він звітував — це створило б непотрібний прецедент, за його пам'яті, ще ніколи ніхто не відібрив голосу звітодавцю членові Головного Уряду. При тому підкреслив, що кожний член Головного Уряду має право сказати те, що думає.

Точку 9 порядку нарад — „Звіти: управителя Союзуки, головного редактора „Свободи“ і головного редактора „Українського Тижневика“ одностайно рішено перенести на наради в четвер — год. 10 рано.

Перерва 10 хвилин

10. СПРАВА ЗЛУКИ УНС І УСБ

Сен. П. Юзик попросив головного передсідника д-ра І. Фліса, щоб зреферував справу злуки УНСОЮЗу з Українським Братським Союзом.

Д-р І. Фліс на вступі сказав, що ідея злуки обох Союзів постанала вже дуже давно, ще перед тим, поки Йосип Лисогорі став головним передсідником УНСОЮЗу. Ця справа прибрала серйозну форму аж тоді, коли він (І. Фліс), як головний передсідник, взяв участь у конвенції Українського Братського Союзу — тоді це Український Робітничий Союз. Під час цієї конвенції впади перші серйозні слова про потребу злуки. Перед 30-ю Конвенцією обидва Союзи відбули в тій справі два спільні засідання. У міжчасі Екзекутива довідалася, що стейтсвий забезпечувальний уряд Нью Джерзі, якому підлягає УНСОЮЗ, вимагає, що всі члени УНСОЮЗу мусять бути повідомлені про таку злуку, як теж треба подати під якими умовами ця злука є запланована. Тому на останній Конвенції не можна було вносити в справу злуки ніяких остаточних рішень. Одиноке, що Конвенція вирішила, це дати повноваження Екзекутиві даліше переговорювати в справі злуки з УСБОЮЗом. Підкреслив, що треба мати бдливий увагу на увазі, а не встановити в положення УСБОЮЗу, як партнера з меншими фінансовими ресурсами. Вони бояться, що УНСОЮЗ їх „проковтне“ і в скорому часі всі забудуть про їхнє існування. І саме це треба мати на увазі і розуміти, бо цього боються їхні члени і ці побоювання висловили делегати УСБОЮЗу на їхній конвенції. Підкреслив, що УНСОЮЗ ніколи не мав і не має таких намірів. УСБОЮЗ не має фінансових клопотів — фінансово вони стоять добре як і УНСОЮЗ.

При тому, у відповідь на завагу сен. П. Юзика, вяснив, які перешкоди склалися на те, що не можна було зібрати всіх членів Головного Екзекутивного Комітету УНС на зустріч з Екзекутивною УСБ. Про їхні переговори було мало вісток у пресі, бо ніякої умови це не підсилює і обидві сторони все ще мають змогу сказати, що вони не

бажають злуки. У переговорах було сказано, що обидва Союзи повинні скликати осінню 1984 року надзвичайну конвенцію кожний, щоб вони одержали цю злуку. Після того, УСБОЮЗ провадив би ще даліше свою канцелярію у Скрентоні, а УНСОЮЗ у Джерзі Сіті, і перепроводжувало б цю злуку поступено. Вона була б завершена остаточно у 1986 році. Тоді злучений Союз мав би назву Український Народний Братський Союз, що забезпечувало б обидвом Союзам збереження їхньої назви на майбутнє. Головна Канцелярія злучених Союзів приміщувалася б у Джерзі Сіті. Перенесення Канцелярії УСБОЮЗу проходило б поступено. Ніхто з їхніх працівників і працівників УНСОЮЗу не був би звільнений з праці. Злуку переводили б адвокати — один від УНСОЮЗу і один від УСБОЮЗу. УНСОЮЗ планує найняти для цього адвоката, який не має відношення ані до одного ані до другого Союзу. Тому намічено для цього адвоката з Трентону, який вже має досвід в тих справах, бо він переводив злуку двох польських братських союзів. Коли остаточно обидва Союзи погодяться на злуку, тоді треба буде покласти Статуту Комісії, яка складалася б з членів, делегованих обидвом Союзам. Ця Комісія опрацювала б статут для нової, злученої організації. Публікації обидвох Союзів „Свобода“, „Народна Воля“, „Український Тижневик“, кварталник „Форум“ і „Веселка“ даліше залишилися б.

Головний Екзекутивний Комітет складався б із 9 до 10 членів, з чого УНСОЮЗ мав би 5 членів, а УСБОЮЗ 4 члени — заступника головного передсідника, заступника головного секретаря, заступника головного касира і ще когось з Канади. На Конвенції у 1986 році УНСОЮЗ мав би 5 у Екзекутиві, а УСБОЮЗ 4 особи. Контрольна Комісія складалася б з 7 осіб — 5 від УНС і 2 від УСБ. Головних радних було б 16 — 10 від УНС і 6 від УСБ. А у 1990 році на Конвенції вибір Головного Уряду злучених Союзів треба буде вже залишити делегатам до їхньої децизії. Всі члени Екзекутиви, які брали участь у переговорах, ставляться до злуки з ентузіазмом. Д-р І. Фліс попросив, щоб ще інші члени Екзекутиви додали дециз до його звіту. При тому підкреслив, що радо відповість на всі питання.

В. Сохан додав, що УНСОЮЗ хоче гарантувати УСБОЮЗові на Конвенції у 1986 році чотири місця в Екзекутиві, а УНСОЮЗ мав би п'ять або шість місць. Є тільки питання, чи закон вимагає, щоб члени Екзекутиви, Контрольної Комісії і Головної Ради вибирали делегати УСБОЮЗу на окремій їхній Конвенції, а УНСОЮЗ на своїй, чи на спільній. Бо Конвенція у 1990 році була б уже спільна і тоді вибиратимуть членів Головного Уряду без зазначування від котрого вони є Союзом.

Уляна Дячук підкреслила, що коли обидва Союзи получаться, то така велика 100,000 організація вимагатиме багато праці і 9 чи 10 членів Екзекутиви матимуть повні руки роботи. Вибір Головного Уряду у 1990 році проходить згідно з новим статутом, який виготовили поклали для цього окрема Статутова Комісія.

В. Пастушок попросив, щоб усе, що було сказано в справі злуки Союзів, повторити англійською мовою.

В. Сохан і Уляна Дячук повторили їхні слова по англійськи.

С. Гавриш сказав, що він повністю підтримує ідею злуки обидвох Союзів, бо УНСОЮЗ нічого не тратить на тому, а тільки зискає. Будучи спершу обласним, а опісля головним організатором, він мав змогу побувати в різних місцевостях і відчув, що всі повністю підтримують ідею злуки, бо вважають, що вона є конечно потрібна для добра української громади. Висловив надію, що на Конвенції у 1986 році буде вже один великий, злучений, сильний Союз.

Сен. П. Юзик сказав, що переговори, на його думку, проходили в дусі братерства, а це є дуже важливе. Висловив гратуляції всім тим, хто брав участь у переговорах, бо децизія злуки цих двох визначних Союзів матиме дуже важливий вплив на життя української громади в Америці й в Канаді. Делегати 30-ї Конвенції УНС подавали йому більшістю одобрили злуку обидвох Союзів. Також делегати УСБОЮЗу одобрили злуку на їхній Конвенції. Члени Головного Уряду УНС мусять тепер дуже докладно обдумати й обговорити всі аспекти цієї злуки, щоб побачити, які користі буде мати з цього українська громада, бо напевно в громаді є такі, які будуть діяти проти цієї злуки. Відкрив дискусію на тему злуки Союзів.

Д-р М. Куропас ствердив, що він, хоч член Екзекутиви, не є настільки дурний, щоб не розуміти, як і члени, правдоподібно тому, що не є добре поінформований про ці справи. Вирішити злуку двох Союзів є дуже важливою децизією і її не можна зробити в короткому часі. Така злука матиме вплив на історію УНСОЮЗу і члени Головного Уряду мусять добре знати собі справу з того, яке рішення вони беруть на свою відповідальність. Злука може бути дуже доцільним рішенням для УНСОЮЗу, але треба перевірити всі аспекти злуки і над кожним добре застановитися. На його думку, делегати 30-ї Конвенції не голосували за злукою Союзів, але за тим, щоб Екзекутива даліше переговорювала в справі злуки. Треба, щоб усі члени Головного Уряду були добре поінформовані про всі ці справи, а не базувалися тільки на тому, що їм сказали члени Екзекутиви, які брали участь у переговорах. Він говорить це не тому, що не має довіри до тих членів Екзекутиви, але тому, що вважає, що головний передсідник, чи інший член Екзекутиви, повинні подати зібраним головним урядовцям усі добрі і злі сторони, що може принести така злука, щоб можна докладно ті всі справи розглянути і прийти до якогось заключення.

Мгр І. Геврик звернув увагу, що д-р М. Куропас ствердив неправильно, бо делегати 30-ї Конвенції голосували за злукою, а не за продовженням переговорів.

Сен. П. Юзик відчитав уступ протоколу 30-ї Конвенції, що відноситься до цієї справи.

Прослухавши протоколу, присутні ствердили, що делегати голосували за злукою УНСОЮЗу з УСБОЮЗом, і тим самим дали Екзекутивному Комітету УСБ повноваження вести з УСБ в тому напрямі переговори.

Після цього вирішено, що члени Головного Уряду ставитимуть питання до Екзекутиви, а тоді, по вичерпанні всіх питань, слідуватимуть відповіді на них і дискусія.

Д-р Н. Олесницький поставив чотири запити:

1. Які справи, пов'язані зі злукою, дотепер ще не були полагожені? 2. На які справи вже погодилися? 3. У яких справах є затримка, бо важко на них погодитися? 4. Чи є справи, які під цю пору неможливо узгодити і полагодити?

С. Іванців запитав, чому члени Головного Уряду не одержали на письмі перебіг переговорів обидвох Союзів про злуку, як теж не подано таких справ як: скільки забезпечувальних грамот має УСБОЮЗ, число його активних членів, скільки їхніх членів є рівночасно членами в УНСОЮЗі, який є фінансовий стан УНСОЮЗу, включно з його нерухомостями.

Т. Шмагала зазначив, що одним із найважливіших аспектів злуки Союзів буде статут, який повинен мати користь не тільки для двох злучених в одну організацію, Запитав, чи дискусіювання справу статуту, як буде оформлено Статутува Комісія і як вона працюватиме.

Чи Ви зложили вже свій даток на УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ФОНД у 1984 році? ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи

5-го лютого цього року закінчується термін 7-річного уявлення в таборі суворого режиму засновника і керівника Української Гельсінкської Групи, відомого українського письменника Миколи РУДЕНКА.

Через кілька днів після нього має вийти з в'язниці також ініціатор Гельсінкського руху в Советському Союзі, російський учений-фізик Юрій ОРЛОВ. Перед ними обома ще 5 років заслання, загрозовано через концтабірне виснаження й хвороби, а також через небезпеку повторних арештів.

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи звертається до громадських організацій, науково-професійних установ, духовенства, допоміжних комітетів і товариств, до всіх добрих людей із закликом посилити захист життя і гідності переслідуваних героїв-правозахисників. Просить Господа і вимагає від людей, наділених владою, звільнення в'язнів сумління РУДЕНКА і ОРЛОВА.

Моліться також за здоров'я голови Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи Петра ГРИГОРЕНКА, який перебуває в лікарні в тяжкому стані після другого кровоотливу в мозок.

Від Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи
НАДІЯ СВИТЛИЧНА

30-го січня 1984 р.

На маргінесі...

Закінчення зі ст. 2.

звучно. Забагато стрічок слів чинило спільно повторним і неспотрібно продовжувало програму. Їхній акордеоніст попросив, щоб публіка заспівала гуртом мовою, якою хто знає, колядку „Тиха ніч“. І спів вивав зовсім задовільно. Російська група в односторонніх скавтів, з браку власних колядок, виконала дві українські, звичайно, в російському перекладі. Були це „Небо і земля“ та колядка з Ходячиці. Дехто цікавився чи в тій групі були лемки, закарпатці і малороси? Зовсім успішна точка французька складалась з одної колядки проспіваною „чорнявою“ співачкою, супраном, при фортепіанному супроводі білого піаніста. Одним із замітніших показів був та-

нець гарної танцювальної стилізованого, золотобрунату костюмом. Була вона представницею Срі-Ланки та Індії. Сприемливі були співи грецьких, вірменських чи еквадорських дітей. Цікавий був егіпетський виступ із Нью Джерзі, де шість чоловіків під акомпаньямент ударних інструментів, чинелів і тріанглі, співали ритмічно старі православні, коптійські канти. Етіопський священник був сам один у своїм довгому, орієнтальним і монононім співанні. Філіппінці стали сенсационо ввечері, пригласили на свій стіл жареного підсвинка, а потім співали хором весело та танцювали, переплігуючи через бамбусові дрючки. Додатково прикметою точки представників Чиле, яку вивели діти і дорослі, було те, що вона виявилась однією із найкоротших із збірних виступів.

Зате такі покази, як, наприклад, мексиканський, не повинні були знайтися у програмі. Трос дітей, правдоподібно, впливових батьків, бо гарно вдягнених, намагалися співати, безнадійно фальшували та ще й спів той не мав жадного відношення до Різдва. Або точка коломбійців була недоладно відспівана до мікрофону.

Хоча програма була абсолютно переважана виступами і задвога, шкода все таки, що білорусська точка не відбулась. Відпала теж і італійська.

Прибули, як ніколи, фільмари телевізійних станцій 4, 7, 11, і 47-го русел. Пізно ввечері можна було побачити дещо з тих моментів, що були зафіксовані в УІА.

Отже ця різдвяна зація зrealізована вперше, маючи деякі недоліки, що їх у майбутньому треба уникати, мала і свої додатні сторони, головню для нас. Бож ініціатива вийшла з українського середовища, імпреза відбулась в українському домі і в рамках нашої організації та при телевізійному показі згадувало УІА. Тому імпреза ця поширила і закришила дещо українське ім'я у чужому, мало-відомому нам світі. Треба бути переконаним, що по набутому досвіді, вже дружно разом, така імпреза впаде і успішніше і корисніше.

Теодор Терен-Юсків

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Лікарський довідник

Книжка у твердій темно-зеленій обгорці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХА. ЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 11.00 дол. з пересилкою.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 5% стейтського податку.

Іван Смолий

НЕСПОКІЙНА ОСІНЬ РОМАН

Ціна \$13.00 з пересилкою

Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 5% стейтського податку

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВЕ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc.

203 Second Avenue

New York, N.Y. 10003

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL, 140 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Наше християнське...

Закінчення зі ст. 2.

Кожний наш плян, кожне зусилля, кожне домовляння, вся підготовка мусить бути в повній згідності з Божим велінням. Тоді зникнуть суперечності, всякі вибухливі амбіції, а настане згода й співпраця, яка завершуватиметься новими цінними здобутками.

Запитаєте напевно з недовірям: чи це можливе? Чи дійсно ми можемо досягти таких чудесних змін? Чи можемо змінити нашу діяльність на більш досконалу, шляхетнішу, дійсно християнську спільноту? Можемо! Напевно можемо. Треба лише починати від себе, від кожного з нас зокрема.

Працюючи над собою, треба духовно оновитись. Визбутись злих звичок, а набуті добрі нахили. Старатись у всьому наслідувати Христа, бути Його послідовником. Оновлюватись це — вчитись любити. Любити Христа означає Його слухати, повинуватись Його волі. Робити все, що Він каже і так, як Він каже.

Любов це не якийсь абстрактне поняття, невлітне та небагнне. Це не продукт емоцій. Це передусім хотіння „чинити добро“. Любов до ближнього це не заява тебе люблю, це не лише мила слова, а кожнчасна готовність допомогти, підтримати, потішити, зрозуміти, порадити, вислухати, простити. Це поділитись тим, що маю, з тим, хто потребує. Це послужити!

Любов до батьківщини — це не лише вияв пошани та прославляння рідного народу та рідної землі, а готовність на труди, посвяту, жертву. Чи не диво? Сила патріотизму вимірюється наших.

В УІА відбулися сходи сеньйорів

Понад 150 членів зібралися в Українському Інституті Америки 17-го грудня 1983 року пригадати собі спільно наші Різдвяні свята, стрінувшись зі знайомими і заколювати.

Понад 150 осіб, сеньйорів засіли на накринтих столах, щоб спожити наші традиційні страви, кутю і обмінатися побажаннями.

Ініціаторка тих сходів Лідія Савойка, голова Суспільної Опіки при УІА, директор Імміграційної Служби при Американській Католицькій Акції, відкриваючи цю зустріч, привітала присутніх. Коротке слово сказав д-р М. Шпінто. Також привітали директора УІА інж. В. Назаревича.

Парох Церкви св. Юра о. П. Пашак, ЧСВВ, провів молитву і сердечним відповідним до хвилини словом, зворушив присутніх до сліз. Сеньйори спонтанно заспівали „Бог Предвічний“. Актор С. Крижанівський, що ніколи не відмовить послужити громаді, прочитав по-мистецьки кілька різдвяних спогадів Івана Керницького (Ікера), присутнього на залі. Д-р Р. Осінчук у дошому слові пригадав наші звичаї, наше Різдво вдома, цитуючи різдвяний вірш Богдана Лепкова. Доповіль зворушила не тільки присутніх, але також самого презентів, між нами був

особливий гість, 90-літній бандурист Мирон Сурмач. Його появу, гру на бандурі і пісні, публіка нагородила довгими оплесками. З черги авторка цих рядків прочитала фрагмент із записок літописця „Свят-Вечір“ на Княжому дворі. Традиційні страви кутя, солянка та овочевий сік закінчили трапезу.

Довго ще сиділи сеньйори, співаючи коляди. Особливо ми дякуємо сердечно п-і Лідії Осінчук, що дуже багато причинилася до успіху вечора. Майже весь час була при фортепіані. Без її допомоги не могли б сеньйори так мелодійно і спільно колядувати.

Дуже нам допомагали, де було треба, Маруся і Осип Серні, їм належить щира

Джордж Орвел...

Закінчення зі ст. 2.

маю майже трьохлітнього сина і що за фахом я письменник та від початку війни заробляю перш за все журналістично.

Часопис, що до нього найпостійніше дописую — це „Tribune“, політично-суспільний тижневик, що репрезентує, загально кажучи, ліве крило Labour Party. Ось мої книжки, що можуть зацікавити ширший загал (це на випадок, коли б комусь з читачів цієї передмови довелось надбати примірники цих книжок): „Дні в Бурмі“ (повість про Бурму); „Покліч Каталонії“ (звіт з моїх досвідів у еспанській громадянській війні); „Критичні спроби“ (есеї, переважно про сучасну популярну англійську літературу, навітряння в них більш соціологічне як літературне).

(Особистий підпис письменника під ним зверненням до українців)

Geo. Orwell

Кінець

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 20-го січня ц. р. упокоївся в Бозі наш Дорогий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

СИМЕОН ІВАНКІВ

на 94-му році життя.

У Першій світовій війні Покійний боровся проти московських нацизків у рядах Австрійської армії і був важко ранений в бою під Перемислем. Пізніше, як підстаршина Української Галицької Армії був учасником наших Визвольних Змагань в боротьбі з поляками, перейшов Збруч, брав участь у триюфальному в'їзді об'єднаних українських армій до Києва, пережив страхоту „чотирокотника смерті“ і жваву епідемію тифу. По закінченні війни одружився, замішав постійно в Стрию, де мав sklep з церковними речами.

ПОХОРОН відбувся 23-го січня 1984 р. в Чикаго з похороном заведення Музики. Тіло Покійного перевезено до катедрі св. о. Миколая, а описи на цвинтар св. Миколая.

На цьому місці бажаємо висловити нашу глибоку вдячність всім о. Андрієві Шагалі, ЧСВВ з катедрі св. о. Миколая за відвідини Помершого, уділення св. Тайни Оливопомазання та відслуження всіх похоронних відправ.

Складаємо також щирі подяки Всес. Митрофорному Протоієреєві о. Маріанові Бутринському, о. Миконів Панчурові і о. Петрові Галадіз з парафії св. Володимира і Ольги за ласкаву участь в похоронних Богослуженнях. Дякуємо д-рові Олександрові Фаріонові за довголітню лікарську опіку над Покійним. Дякуємо чоловічому хорів з парафії св. Володимира і Ольги за відспівання Панахиди. Висловлюємо свою вдячність похоронному заведенню Музики за справне і своєчасне покладення всіх справ у зв'язку з похороном.

Дякуємо всім Рідним, Приятелям і Знайомим, що віддали останню прислугу Покійному та Всім, що склали погреб на Службі Божій за душу Покійного. Дякуємо за слова розради, потіхи і співчуття.

Хай Милосердний Господь винагородить всіх своїми небесними ласками.

Опечалені горем:

дружина — МАРІЯ
син — ЄВГЕН з дружиною МАРІЄЮ
внук — НЕСТОР з дружиною ПЯРИСОЮ
внучка — НАДІЯ
Ближча і дальша Родина в Америці, Польщі і в Україні

Ольга Соневицька

У РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ у ЗОРЯНЕ ЦАРСТВО
ДУХА ПРЕДКІВ НАШИХ
нашої Дорогої ДРУЖИНИ, МАМИ й БАБУШКИ

АНАСТАЗІЇ

МОГИЛИНОЇ-МАЛІЄНКО

згадуємо її з сумом і жагем.

НЕХАЙ ДУХ ЇЇ ВІТАЄ ЗАВЖДИ БІЛЯ НАС.

Чоловік — Проф. В. ДОБРОЛЮБ (МОГИЛИН)

Доня — МАР'ЯНА

Внучка — МАЯ

Нью Йорк, 2. 8. 10. 1984-го Українського Національного Року.

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
ІМ. ВЯЧЕСЛАВА ЛІПІНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в 1983 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долларах):

	В 1983 р.	Склали раніше
1. Галина Стадник, з уповноваження свого чоловіка бл. п. Івана Кошового СГД, Торонто, Канада ...	14,000.00 (K)	
2. Н. Н. Меценат (не каже про назву) ...	5,000.00	
3. Фонду Пропам'яті Кн. (Дмитро Левчук) ...	2,600.00	
4. Фонду В-ва „Булава“, Н. Й. (Б. Коваль) ...	2,000.00	
5. Зиблікевич, Філіп, в пам'яті бл. п. Кліментини ...	1,500.00	7,209.00
6. Душенко, Баффало, меценат ...	1,275.00	17,572.00
7. Б. Н. Ковалі, Гатсдейл, Н. Й. ...	1,250.00	2,700.00
8. Й. А. Біловуси, меценати, Ст. Петербург, Фл. ...	1,000.00	9,250.00
9. В. Лотоцький, Ардмор, Па. ...	1,000.00	4,440.00
10. В. Л. Кострубаки, Філадельфія ...	1,000.00	3,900.00
11. Ванда Ірха, Лл Грэм, Ілл. ...	1,000.00	1,000.00
12. Ярослав Пенєвський, Айова Сіті, Айова, чл. фундатор ...	1,000.00	
13. Петро Балеї, Санленд, Каліф., чл. фундатор ...	1,000.00	
14. Марта Богачевська, Мек Лін, Вірдж., чл. фундатор ...	700.00	300.00
15. Надія Цегельська, збірка на тризни по бл. п. Володимирі Луцькому, Нортгемптон, Па. ...	572.00	
16. о. Вол. Базилевський, Байсайд, Н. Й., чл. фундатор ...	475.00	325.00
17. Й. А. Біловуси, збірна коляда, 1983 р. в Ст. Петербург ...	330.00	
18. М. Семанишин, збірка на тризни по бл. п. А. Гордишкім ...	299.92	
19. З нагоди ювілею 90-річчя полк. Петра Содоль-Зілинського, Напаноч, Н. Й., по 100 дол.: Солєнізант і П-во Біловуси, Роман Гуглевич — 75.00 дол. ...	275.00	
20. Роман Заплицький, Чикаго, чл. фундатор ...	273.00	750.00
21. Т-во Інженерів, Філадельфія, чл. фундатор ...	250.00	750.00
22. Любомир Бей Трой, Миш., вплата на рах. чл. фундаторства ...	200.00	120.00
23. Карло Кондра, Філадельфія, Па. ...	120.00	500.00
24. Антін Деркач, Варен, Миш. ...	100.00	195.00
25. В пам'яті бл. п. Дмитра Микитюка, мецената Інституту: по 50 дол. П-во Б. і Хр. Турченко і Євген Зиблікевич ...	100.00	
26. Іванна Петик, Філадельфія, на видання Спогадів Гетьмана ...	50.00	100.00
27. В пам'яті бл. п. Софії Татомир: П-во Біловуси, Ст. Петербург ...	50.00	
28. В пам'яті бл. п. Івана Вертипоруха, Юлія Вертипорух, Ст. Петербург ...	50.00	
29. В пам'яті бл. п. Лева Вербенця — Мирослав Кноуфас, Н. Й. ...	50.00	
30. В пам'яті бл. п. І. Метіля — Ст. Душенко, Баффало, Н. Й. ...	25.00	
31. Коляда 1983: Б. Філіпчук, Пассейк — 25 дол.; по 10 дол.: Софія Рудавська, Філіп, Микон Жмуркевич, Ст. Петербург, Роман Цегельський, Ст. Петербург, Б. Г. Волошиновичі, Ст. Петербург, Василь Котелевець, Нортпорт, Фл. ...	75.00	
32. Інші датки: Володимир Крохмалюк, Торонто, Канада — 20 дол., Володимир Мазуркевич, Ст. Петербург, Фл. — 15 дол., Федір Капуста, Н. Й. — 10 дол. ...	45.00	

У підсумках за 1983 рік 37,744.92 49,111.00

В сумі названих грошових дарів, не враховані прибутки з продажу Інститутських книжкових видань, прибутки з чиниш, відсотки від банкових та інших грошових депозитів і т.п.

Більш як половина суми датків за 1983 рік, призначена дарителями на фонд видання Спогадів Павла Скоропадського (около 600 сторінок). Вони появляться друком у новому, 1984-му році в оригінальній (російській) мові та в українському перекладі. Якщо жертвенність меценатів, членів фондаторів та прихильників Інституту втримався на такому рівні, як досі, і то без закликів і звернень про датки, то можна сподіватись, що фінансування двох, а то й трьох окремих томів Спогадів, не натрапить на поважні труднощі.

У цьому ж, 1984-му році появляться друком у межах багатотомної духовної та інтелектуальної спадщини Вячеслава Липинського — 1-ий том його листів до різних осіб. Усе листування Липинського до його кореспондентів займає три томи, разом приблизно 1,800 сторінок книжкового формату.

В справі згаданих двох найновіших видань Інституту появляться різномовні газетні повідомлення, а також будуть розіслані проспекти в різних мовах (англійській, українській, російській і німецькій) на адреси нашого Членства і взагалі любителів поважної політичної літератури, і, очевидно, також на адреси наших і не наших редакцій часописів та журналів. Різномовні проспекти отримають американські, канадські, європейські та інші приватні й державні, університетські бібліотеки, зацікавлені східно-європейською політичною проблематикою. Інститут робить це не тільки задля свого фінансового інтересу, але також і передусім задля знайомлення світового дослідника й читача з подіями 1918-го, вирішального в багатьох відношеннях, року в Україні і на Сході Європи — з першого, авторитетного і оригінального джерела.

Дякуємо всім нашим Меценатам, Членам Фондаторам, Прихильникам і Відборцям наших видань, за матеріальну й моральну підтримку, зокрема за довіря, яке стараємось виправдати!

Наша адреса:

W. K. Lypynsky, East European Research Institute, Inc.
469 Flamingo Street ■ Philadelphia, Pa. 19128 ■ Tel.: (215) 482-7111

ДИРЕКЦІЯ
СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО
ІНСТИТУТУ ІМ. ВЯЧЕСЛАВА ЛІПІНСЬКОГО

Філадельфія, в січні 1984 р.

60-ліття з Українським Гарвардом

Ярослав і Ольга Дужі не лише активні й віддані представники ФКУ в Дітріху, але й визначні меценати. Утворенні Українського Гарварду є частиною їхнього життя: тут їхній труд, їхні гроші, їхній приклад, посвята. Тут — добродієство вищого рівня.

Ольга Дужа є членкою Головної Екзекутивної Фонду Катедри Українознавства, як теж впродовж шести років була вона на запрошенні ради директорів Гарвардського університету, членкою Візитатійного Комітету для департаменту українистики.

В Гарвардському університеті створено видавничий фонд для українистики імені Ярослава й Ольги Дужих, який ці фінансові від самого його початку поповнюють щорічно 10.000-доларовими виплатами. Цей фонд заплановано у висоті 100.000 доларів. Половину із цієї суми фундатори вже пожертвували.

Пері кінці минулого року з нагоди 60-ліття Ярослава Дужого (він народився 25-

го листопада 1923 року), знайоми й приятелі родини Дужих змінили свої побажання Ювілейній грошовій пожертві на фонд українських студій в Гарварді. Значніші датки склали

Степан і Анна Феденко, Ігор і Стефа Король, Степан і Валентина Савчук, Осип і Іванка Ворик, Микола й Марія Перцович, Джим і Мері Бремер, Зенон і Оксана Стельмахи, Іван і Ольга Сірко, Іван і Люся Панчак, Володимир і Ольга Огрин, Володимир і Ненсі Януш, Володимир і Еленор Варшавські, Мирослав і Дарія Трешевські, Стефан Михальчук, Текля Шаран і Марія Драгомирська. Подружжя Дужих і жертводавцям за прихильності до справи Українського Гарварду і підтримку подякували щиро всі члени УНІГУ і ФКУ, бажаючи їм всього добра та висловлюючи признання за всі добродієства для Українського Гарварду.

ФКУ

УНС придбав...

Закінчення зі ст. 1.

ної комісії 434-го Відділу Михайло Дідух.

Письмом відіти і те, що деякі секретарі придбали лише по одному чи по два члени, але в більшості ці члени забезпечені на високій сумі. Секретар 162-го Відділу в Філадельфії Дмитро Федорчук придбав два члени, але забезпечив їх на 100.000 доларів, а заступниця головної передсідниці і секретарка 125-го Відділу в Чикаго Глорія Пашен забезпечила одного члена на 75.000 доларів.

Придбання в січні 190 нових членів, забезпечених на 1.030.000 дол., слід зарахувати до значних успіхів, що напевно буде заохотою до організації праці в наступних місяцях.

Також слід згадати і те, що понад 80 секретарів і інших відділових урядовців, які придбали в січні бодей одного члена з життєвим або терміновим забезпеченням, автоматично будуть зараховані до вищайшої однієї з 15-ти грошових нагород, якщо на прохання кожного місяця будуть придбувати по одному членові з життєвим або терміновим забезпеченням. Тому Організаційний Відділ закликає всіх тих відділових урядовців, які придбали нових членів в січні, старатися придбати знову бодей одного члена в лютому з життєвим або терміновим забезпеченням. Грошові нагороди є в сумі від 100 до 500 доларів за загальну суму 2.500 доларів.

Всім згаданим у цій вістці відділовим урядовцям, які придбали нових членів в січні, не залежно від того скільки, як також і тим, про яких не було згадки, але які придбали членів Екзекутивний Комітет УНСОУ за висловлює щиро подяку за віддану працю для розбудови братської української установи — Українського Народного Союзу, якраз у цьому ювілейному році — 90-річчя УНС.

Емігранти...

Закінчення зі ст. 1.

КГБ і примушували підписати подібну статтю, яка вже була написана. Крім того, КГБ вимагало від Б. Завурава віддати відповідні обвинувачення проти співробітника американського посольства в Москві Джозефа Пресселя, обов'язком якого було підтримувати зв'язки з дисидентами.

КГБ заявляло, що у випадку співпраці з КГБ, вони звільнять Амнера, у протилежному випадку, вони арештують другого сина Амнона. Б. Завурава відмовився співпрацювати. Незабаром арештували Шаранського. КГБ взялося тоді за

Амнона. Йому запропонували те саме, що батькові: виступити з обвинуваченням проти американського дипломата. Після відмови зробити послугу КГБ, Амнові загрожали, що за розголошення розмов з КГБ вони убувають в тюрмі брата Амнера.

Драма закінчилася щасливим закінченням: Амнові дав дозвіл виїхати 1978 року. Борис і Амнер виїхали 1982 року після відсидження свого терміну в тюрмі Амнером. Наймолодший син Бориса Завурава Ілля приїхав до Ізраїля минулої осені.

УКРАЇНЬСЬКА ШАДНИЦЯ
— Ukrainian Savings
and Loan Ass'n у Філадельфії

пошукує працівника

TELLER — SECRETARY

Знання української і англійської мов обов'язкові. Прошу заповнювати особисто або телефонічно:

1321 W. Lindley Avenue
Philadelphia, Pa. 19141
(215) 329-7080

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСОУ
ПРАЦЯНА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.
Можете починати свою кар'єру організуючи
спершу свою родину і приятелів

За інформацією пишіть до

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
36 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Attn: Organizing Dept.
або телефонуйте (212) 451-2260 (Collect)
або (212) 221-2520

У день...

Закінчення зі ст. 2.

емігрував і опинився в Празі, де став ректором Української Господарської Академії у Подєбрадах. Дружина з дітьми через воєнні дії і перешкоди залишилася в Києві й ошойно в 1922 році вночі перейшла кордон і виїхала до чоловіка й батька. В Празі під впливом студентів і українських письменників зформувалися світогляд і національна свідомість Олени. Вона стала українською патріоткою-націоналісткою. Одружилася із студентом-бандуристом Михайлом Телігою. Скінчивши педагогічний Інститут, жила з чоловіком у Варшаві, часто відвідувала Львів і приятелювала з Донцовим. Після приходу німців виїхала до Праги, а в 1941 року, коли почалася німецько-радянська війна, опинилася в Кракові, а потім виїхала через Львів до Києва.

Перші вірші писала ще студенткою в Празі. Не тільки мистецька творчість, але й визвольна боротьба та громадська праця поглинили її. В Києві стала головною Співки українських письменників і редагувала журнал «Літаври». Тут їй, як і її чоловікові та багатьом іншим, судилося передчасна смерть. Німці підешували й розстріляли 9-го лютого 1942 року. На слідстві не знайшли нікого, всю вину взяла на себе. У темну ніч перед розстрілом нарисувала на стіні келі тризуб і під ним вирила напис: Тут сиділа і звідси пішла на розстріл Олена Теліга. Могла вижити і втекти від смерті, але гордо заявила: «Я з Києва вдале не виїду!» Талановита

Хай же сьогоднішнє Свято Жінки-Героїні стане для нас дещо постанови й присяги жити тими ідеалами, з якими наші героїні пішли на смерть! Будемо й ми героїнями свого часу й обставин, змагаючись до високих ідеалів та йдм невпинно до наміченої мети, осягаючи героїзмом наших подруг-попередниць!

Український...

Закінчення зі ст. 1.

Румунії українських письменників і взагалі культуротворців не саджають за ґрати, опублікував Степан Ткачук вже десять своїх книжок. З них в Америці відомі найбільше «Навродчені роки» — 1973, «Розколоте небо» — 1971, і власне вже згадана нагороджена книжка «Нічя піра». Щоправда, обіцяє наш гість в редакції прислати нам такі його твори, яких тут бракує. Крім того говорить С. Ткачук про те, що тепер має амбітний план — видати антологію української поезії в перекладі на румунську мову. Над перекладами вже він і інші перекладачі працюють деякий час. Якраз тому мова переходить на поезію, особливо на поетів, які проживали поза межами України, і чи мовити про включення в свою антологію, наприклад, «проскрибованих» в СССР поетів?

Слухаючи в присутніх не було сумніву, що ця антологія займе належне місце серед виданих «Критеріону», видавництва національних меншостей в Румунії, що в Букарешті заснувалося в 1969 році. Там публікується багато збірок українських поетів і письменників та вже всім монументальні збірники — книг фольклору. Виїхала там — щоб згадати деякі значніші публікації — «Антологія української класичної поезії» — 1970, «З книги життя: антологія українського класичного оповідання» — 1973, та стараннями «завзятого фольклориста» вченого Івана Ребушапки кілька збірок, серед яких відомий на Заході хоча б «Відгомін віків» — 1974, збірник народних балад, історичних пісень та пісень-хронік. З «Критеріоном» і його виданнями слід ближче познайомитися українцям у відомому світі, — каже наш гість, розповідаючи про незначний жавав літературні українське життя в Румунії. Тому, що маємо в бібліотеці кільканаліцять видань з «Критеріону», запитуємо про поета Стеліана Грюю Яєнтюка. Залюбив Степан Ткачук відповідати на всі питання, пов'язуючи зі відомостями з загальним життям української емі-

грації. Про всі ці цікаві справи, життя-буття українців в Румунії, обіцяє гість розповісти значно докладніше на згаданих на початку зустрічах, з українцями, на які запрошував усіх прийти, а це більше запрошує їхати, як туристів до Румунії й познайомитися особисто з українцями у тій країні, яка не кривить українську етнічну меншість.

ЛІДЕР ІТАЛІЙСЬКОЇ комуністичної партії Еніріко Берлінгер закликав ЗСА та Советський Союз припинити розміщення нових ядерних ракет в Європі та відновити переговори про їх зменшення. Він обвинувачує обидві сторони однаково, як він висловився, «у створенні поганого клімату в світі».

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ заявили, що СССР продовжує вести гостру антиамериканську кампанію і, що Андрій Громико, міністер закордонних справ СССР, знову заатакував Адміністрацію президента Рональда Регена за «зброневаї перегоди». Вижидає советське пресоове агентство ТАСС категорично відкинуло американські оптимістичні перебільшення, що Советський Союз змінить свою дотеперішню негативну постану до переговорів.

УВАН у Канаді вшанувала

інж. А. Качора

Президія і Контрольна комісія УВАН в Канаді при святкуванні спільних засідання 30-го грудня 1983 року, щоб спільно в окремий спосіб вшанувати ювілейні дати інж. Андрія Качора — 75-ліття з дня народження та 55-ліття громадської праці. Ювілей — дійсний член УВАН, заслужений і довголітній касир цієї установи, член багатьох українських центральних і локальних установ, зокрема член Президії КУК, Осередку Української Культури й Освіти та інших.

Вечір відкрив президент д-р Михайло Марунчак, підкресливши, що це не тільки приємність відзначати круглі дати заслужених членів спільноти, але це теж обов'язок спільноти віддавати пошану і признання тим, які віддано служать цій спільноті на різних постах та своєю працею збагачують зміст життя цієї спільноти. 55 років громадської праці інж. А. Качора, яку він заокругляв в 1983 році, зобов'язує до спільної пошани, підсумків та сердечних вітань, сказав д-р М. Марунчак.

Доповів про працю інж. А. Качора на полі кооперації, зокрема на відтинку історії та ідеологічних заходів розвивав Андрій Господин, який співпрацює з Ювілейом від часу його прибуття до Канади в 1950 році.

Включився інж. А. Качор в життя української спільноти, сказав А. Господин, як вже оформлений кооператор з довголітньою практикою в таких крайових установах у Львові як Дністер, Народна Торговля, Центросоюз, а передусім у Маслосоюзі (організаційному відділі 1934-39) та Ревізійному Союзі Українських Кооперативів (1941-44).

На еміграції в Європі інж. А. Качор брав участь у різних кооперативних формаціях, як також закінчив в тому часі свої студії дипломного інженера-економіста в Високій Економічній Школі в Мюнхені.

В Канаді, крім практичної організації роботи в низових кооперативах, Ювілей бере активну участь в кооперативних надбавках — в Кооперативній Громаді у Вінніпегу, Українській Кооперативній Раді Канади, Першій Кооперативній Комісії при Секретаріаті СКВУ, яка згодом переорганізувалася в українську Світову Кооперативну Раду.

Друкують „Протоколи“
Гарвардських Семінарів

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) готує до друку збірку протоколів із семінарів на українськомовній темі, що відбувалися щотижня в Гарвардському університеті в роках 1980-83. Це видання буде продовженням серії звітів із українських семінарів, що їх друкував Інститут щотижня окремих зоміттами вже від 1970 року. Наголовок серії: «Протоколи сесій семінара українськомовних досліджень, який відбувається в Гарвардському університеті».

Церш зомітти серії «Протоколи» готувалися в українському підприємстві Лосифа і Анни Івановичів в Лондоні. Нью Йорк. Й І. А. Іванів визначні меценати українського Гарварду, самі виконували технічну друкарську роботу безкоштовно. Інститут лише покривав кошт паперу. Але в 1979 році п-во Івановічів продало своє підприємство, а нові власники не могли виконати складу та друку. «Протоколи» за такий самий низький кошт. Цей факт, в додаток до вже перерахованого бюджету УНІГУ, довів до припинення цієї серії в 1980 році, тобто з випуском зомітти ч. 9. Хоч протоколи з усіх відбитих семінарів зберігаються в УНІГУ, то аж у цьому році, завдяки жертвності бл. п. Яреми Курдики, приділено субвенцію на покриття коштів друку

Роман Процик

Піане

Пошукується
СПІВЬКОТОРА
на помешкання в Hollywood на
Флориді. Зацікавлених просимо
телефонувати на число
(212) 982-9807 в Нью Йорку
між год. 4-8 по пол.

Володимир Барагура

МЕЧ І КНИГА

Ілюстрації П. Андрусевича

І. М. Михалевича.

Ціна 7.00 дол. з портом.

Мешканці street No Держі зобов'язують 6% ставового податку.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Св.п. Василь Якубович

Свіжа могила української людини виростає на букарештському цвинтарі в Румунії. Після довгої й важкої хвороби, раку костей, 27-го листопада 1983 року відійшов з цього світу св.п. Василь Якубович, колишній адвокат у Чернівцях, видатний журналіст, перекладач, палкий український патріот, а передусім людина шляхетних прикмет душі.

Народився В. Якубович 1908 року у селі Мамаївцях (тепер Новосілка), біля Чернівців, на Буковині, у селянській сім'ї. Народну освіту отримав у рідному селі, а середню й університетську студії у Чернівцях, завершивши студії ступенем ліценції права. За студентських часів належав до студентського Кооперативу «Чорноморе», а рівночасно глибоко пірнув у громадську працю. Після закінчення студій виконував адвокатську практику в Чернівцях, а одночасно був співробітником у редакції українського журналу «Самостійна Думка».

У 1940 році В. Якубович перейшов до Букарешту, де він, крім своєї доричної адвокатської практики, займався громадською працею, допомагаючи своїм землякам. Одночасно записується на докторат в Букарештському університеті, розуміючи, що в бібліотеці румунської Академії Наук багато історичних маловідомих історичних праць для своєї праці. «Українсько-російський антагонізм і інтереси Румунії». Але далішній збіг обставин не дозволив йому завершити доктору — хоч ліценція була готова в рукописі й апробована ланним професором. У той час Якубович був короткий час радодиктором української перекладу букарештської радіофонії.

Після окупації совєтською армією Румунії у 1944 році, окупаційна влада заарештувала Якубовича, під закидом українського націоналізму засудила до 10-річного покарання у сибірських таборів смерті. Після відбуття кари Якубович повернувся до Букарешту, хворий із підірваним здоров'ям. Важко приходилося йому прожити в житті серед нових обставин, без засобів на прожиток. Про матеріальний стан і стан здоров'я Якубовича стало відомо буковинським українцям.

Останні кілька років перед смертю відважно переносив невиліковну хворобу, яка завдала йому великих терпін. Останні місяці вже зовсім не міг покидати ліжка. 27-го листопада 1983 року перестало битися його серце. Похорон відбувся 30-го листопада при участі українських священників та великого числа приятелів і знайомих, які особливо шанували його за шляхетні душевні прикмети.

Д-р І.М. Новосівський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БАРАН, член УНС Відділу 399-го Т-ва «Лев» в Чикаго, Іл., помер 4-го грудня 1983 року на 72-му році життя. Нар. 1911 року в селі Грядя, повіт Львів. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Анну, доньку Ірину з мужем Юрієм і внучкою Наталкою і Лесю з мужем Риком Файнбергом. Похорон відбувся 9-го грудня 1983 року на цвинтарі Елмвуд у Ривер Гров, Іл.

Вічна йому Пам'ять!

Р. Припхан, секр.

ЛІДІЯ КУСЕНКО, член УНС Відділу 487-го Т-ва «Дніпро» в Ст. Пол. Мінн., померла 20-го грудня 1983 року на 85-му році життя. Нар. 1899 року в Харкові, Україна. Членом УНС стала 1952 р. Залишила у смутку дочку Ірену з мужем інж. Миколою Денисюком, онуків Роксану і Марту, правнуків Андріяна, Степана і Бянку. Похорон відбувся на цвинтарі Форест-Ловін Меморіал в Ст. Пол. Мінн.

Вічна їй Пам'ять!

М.Денисюк, секр.

КАТЕРИНА КРУТЯК, член УНС Відділу 131-го ім. А. Шептицького в Чикаго, Іл., померла 15-го грудня 1983 р. на 59-му році життя. Нар. 1924 року в Старому Самборі, Західній Україні. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку сина Павла і Богдана з родинами, сестру у Англії і брата в Україні. Похорон відбувся 17-го грудня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна їй Пам'ять!

Управа.

ВОЛОДИМИР ДРОГОМИ-РЕЩІЙСЬКИЙ, член УНС Відділу 24-го ім. св. Григорія в Ренкіні, Па., помер 11-го грудня 1983 року на 52-му році життя. Нар. 1931 року в Ренкіні, Па. Членом УНС став в 1949 році. Залишив у смутку дружину Аліцію. Похорон відбувся 14-го грудня 1983 року на цвинтарі Монтегала в Бредлоку, Па.

Вічна йому Пам'ять!

Степан Щур, секр.

МИХАЙЛО ДЕПА, член і передсідник 356 Відділу Т-ва «Карпати» в Омага, Небраска, помер 13-го грудня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 1923 року в селі Загорині, Зах. Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Івана і Романа, доньку — Марію і Зоно, сестру Стефанію в Кракові та три внуки. Похорон відбувся 16-го грудня 1983 року на цвинтарі Кальварія в Омага, Небраска.

Вічна йому Пам'ять!

Олеся Продивус, секр.

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банді Бруку і перенесенням тілних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-2222

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНХ, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568